یادونه او درمندونه

د کتاب نوم ــ یادونه او درمندونه
لومړی چاپ
د کتاب موضوع ــ شعر.
د کتاب لیکونکی ــ سلیمان لایق
د کتاب خپرندوی ــ دافغانستان ددمو کراتیک جمهوریت داطلاعاتو او کلتور وزارت.
د کتاب دچاپ شمېر ــ پنځه زره ټوکه.
د کتاب دچاپ نېټه ــ د۱۳۵۷ هجري لمریز کال دچنګاښ میاشت
د کتاب دچاپ ذمه وار ــ غلام حضرت همکار.
دچاپ ځای ــ دولتي مطبعه. کابل ــ افغانستان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دگوندي رهبر يادداشت

ملگری سلیمان لایق زموږ دهیواد یو پیاوړی او معاصر شاعر دی. دده یوه برخه شعرونه دزیار ایستونکو طبقو او اقشارو له گټو څخه دفاع کوي او دهغو منافع تمثیلوي. په دې کتاب یادونه او درمندونه کې هم یوه برخه داسې اشعار شته چې هغه په ټولنه کې دطبقاتي تضادونو دخر گندولو په نسبت ویل شوي دي.

هیله ده چې دا کتاب زموږ دزلمي نسل پر ذهنیتونو په زړه پورې اثر وښندي او دنورو زلمو شاعرانو او لیکوالو دپاره به یو ښه مثال شي.

په درناوي نور محمد تره کی

ددلو ۲۵ ـ ۱۳۵۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

داطلاعاتو او کلتوردوزیر یادداشت

دافغانستان ددموکراتیک جمهوري حکومت داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دډیرې خوښۍ ځای دی چې خپلو کړېدلو او ربړېدلو او له مترقي فرهن□ څخه لري ساتل شوواو محروموخلکو ته،یو نوی اثر،وړاندي کوي.

دثور پرتمین انقلاب ،لکه هماغسي چې دژوندانه په نورو برخو کې دژورو او ښتونو اوتحولاتو سریزه پیل کړې ده،زموږ دخلکو دنوي او مترقي فرهن□ اوهنر دایجاد په عظیم کار یې هم لاس پورې کړی دی . او دا کار البته دا فغانستان دخلکودلرغوني فرهن□ دمیراثونو اودرنو دودونوله ساتنې سره په متناسب ډول سرته رسوي.

زموږ هیواد چې په بېلا بېلو ادبي اعصارو کې د دري او پښتو شعر ډېر ځلاند تاټوبی او مرکز پاته شوی و،له بده مرغه په راوروسته کلوکې دملي ضد ،ولسي ضد اوفرهنگي ضد حکومتو دتسلط په وجې،شعر او ادبیاتو په زحمت سره نیم ژواندې او مړاوې سلگۍ پکې وهلې.دشعر ډیوه تپه وه ،ادبیاتو یوه منحطه او ارتجاعي بڼه غوره کړې وه،دتیاتر او تمثیلي هنر په نغري کې یوائې ایرې پاتې وې ،او په کلي ډول سره د هنر او فرهن□ فضا یوه مسموونکې اوزهرجنه فضا وه .

ویاړو چې دافغانستان دثور ستر انقلاب ددغه هیواد هنر پالونکو بچیانو ته دا موقع په لاس ورکړه چې هر ډول ناروا سانسور او غیر عادلانه بندیز له مطبوعاتو څخه لري کړي او ټولو هغو وطنپالونکو او صدیقو لیکوالو او شاعرانو ته دا آزاد فرصت په لاس ورکړي چې خپل خوځنده او انقلابي آثار، که نظم وي که نثر ، دخپلو زیارایستونکو خلکو په خدمت کې وړاندې کړي ،هغه آثار چې وطنپرستانه او مترقي محتوی لري.

داطلاعاتو وزارت تر وسه وسه هڅه کوي چې زموږ خلکوته ددغسي آثارو په زیاته اندازه وړاندي کولو سره هغه تنده لري کړي چې دوی بالاجبار دپردیو غولوونکو او لار ورکوونکو ادبیاتو له لارې کښېښوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی حاضر کتاب چې دثور دانقلاب په سباوون کې تاسو ته وړاندې کېږي دهیواد دمبارز او انقلابي بچي ، پېژندل شوي شاعر او لیکوال،ملگري سلیمان لایق اثر دی چې هغه دغه دزړه کترې داستبداد په بدو شرایطو کې خوندې ساتلې او خپلو زیار ایستونکو خلکوته چې دهغوی لپاره یې ژوند کړی،مبارزه یې کړېده او خپل ژوند او هستي یې ورته وقف کړېده، وړاندې کوي.

دلایق د «یادونه او درمندونه » اساسي محتوی په دووعناصرو کې خلاصه کېږي: خلک او وطن. هغه خلک چې دتاریخ ریښتیني ایجادگران او جوړوونکې دي او هغه وطن چې دهمدغو زیار ایستونکوایجادگرانو کور اوټاټوبی اودمنډو سیمه بلله کېږي.

او ځومره ښکلی دی هغه شعر چې دټولو شعرونو خالق اوجوړوونکی پکې ستایل کېږي او لمانځل کېږي.

داطلاعاتو او کلتور وزارت ویاړي او هیله لري چې دغسې مترقي اوپر محتوی آثار په زیاته پیمانه خپاره کړي او په دې توگه د وطن دریښتینو زمنو او لوښو،دانقلابي لیکوالو،شاعرانو او هنرمندانو،حق ورادا کاندي او دملي او مترقي فرهن□ یوه شتمنه پانگه منځته راولي .هغه پانگه چې راتلونکې نسلونه دمبارزې، وطنپالنې،خلکو ته دخدمت او دیوې پر مختللې ټولنې دایجاد په لار کې ترینه الهام واخلي اودلارې راښه مشالونه یې وي .

داطلاعاتو او کلتور وزیر
بارق شفیعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لايق او دده شعر

سليمان لايق دشاعر په توګه دافغانستان دملي شورا داومې دورې دنهضت څخه زېږېدلی شاعر دی. دې نهضت دده دشعر لومړنيو سپرغيو ته لمن ووهله او ده ته يې لاره خلاصه کړه چې دسترو پښتو ژبو شاعرانو په کتار کې ودرېږي.

ده په دې دوران کې چې لا ډېر زلمی و، دوطن دفاع ته ور ودانګل ، داستبداد، بې عدالتي او داستعمار له پاته شونو سره يې مبارزه پيل کړه اوله ليريک شعر څخه يې مبارز شعر ته مخ ور واړاوه. دسياسي اختناق او بنديز له کبله ده نشو کولای چې خپل شعرونه دډله ايزې مفاهمې دوسيلو له لارې خپاره کړي، نو به يې هغه دانقلابي روښانفکرانو په مرکو کې لوستل او دهغوی په ذريعه به نقلېدل اوعامېدل.

دی ۱۳۳٦ هجري لمريز کال په شاو خوا کې ، دکارګر دطبقې دنړۍ ليد تر نفوذ او جاذبې لاندې راغی .

د۱۳۳۸هجري لمريز کال په حدودو کې لايق داصولي کېنو روښانفکرانو په محفلونو کې يو پېژندل شوی اوفعال شاعر او ليکوال و .

په۱۳۴۳ کال کې لايق دافغانستان دخلک دموکراتيک ګوند مؤسسې کانګرې ته چې ددې ګوند دمشر ملګري تره کي په کور کې راغونډه شوې وه ،داستاځي په حيث لاړ او دده په قول دوباره تولد شو :

کله چې له ګونده دکانګرې انتخابي شومه
وزيږېدم بيا او تولد انقلابي شـــــومـــــه
نور دمحتسب په کوڅه نه ځمه او نـــه ځمه
لاړم له جوماته او سپېڅلی شرابي شومــــه

(سپېدې دلايق نا خپور شوی اثر)

دلايق شعر زما په نظر دوه مرحلې لري:
يوه مخکې تر۱۳۳۸ کاله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله وروسته تر۱۳۳۸ کاله.

په لومړۍ مرحله کې شاعر لا دخپل تفکر او شعر په احساسي مرحله کې دی.دهغه شعر یو تېره پربکړونی او روښانه لوری نلري او له څپڅپاندې سره مخامخ دی :

چېرې یو سم دارسوا او ناقـــــــــرار زړه
دآرزو په لمبو سوی گرفتـــــــــا ر زړه
زړه مې غواړي چې له زړه سره همرازشي
خدایه وښیه دې زړه ته یو بیـــــــدا ر زړه

(چونغر)

په دغې مرحلې کې شاعر په نیم راڼه مزله روان دی او نه پوهېږي چې چیري لاړشي او څه وکړي، خو وروسته تر ۱۳۴۳ څخه دشاعر دسیاسي اوهنري واقعي بلوغ زمانه رارسېږي ، په دغې مرحلې کې شاعر خپله لیکه موند لې ده ، ژوند او هستي ته په ډېره روښانه سترگه گوري ، هی□ شی ورته ابهام نلري ،دطبقاتي مبارزې سره کرښه یې مخ ته ځلیږي او دهمدغې مبارزې له معیارونو سره سم یې خپل ژوند او هنر عیار کړی دی. له بلې خوا وروسته تر دغې مرحلې ده چې دلایق شعرلادپوخوا لي خوا ته ځي اودده دشعر خصوصیت وروسته تر دې مرحلې دادی چې خپل خلف نسل په ځان پسې را کاږي او په ځوانو شاعرانو باندې ژوره اغېز ه کوي .دده سبک ،دده الفاظ اودده دشعر مضمون د ورپسې نسل په شعرکې له ورایه ځان ښیي.زیاتره زلمي شاعران دده شعر او شخصیت ته احترام لري او ددوی زیات شمېر یې ځان دده شاگردان بولي.دلایق دژوند په ټوله موده کې داسې شیبه نده راغلې چې دی له حاکمه محافلو سره سوله وکړي،هغوی وستایي اویا حتي سوله ایزې لارې چارې ور سره غوره کړي .دی تل منتقد،جمال ستایونکی او مبارز پاته شوی اوپرله پسې یې خپل شعرته پر انقلابي لاره وده او تکامل ور کړی دی.له همدې کبله ده چې په ډاډ سره ویلای شو یو ځلمی او با مسؤلیته نسل چې نن یې قلم په لاس کې دی، که وغواړي یا ونه غواړي دلایق دادبي مکتب پیرو دی ،دهغه په لیکه روان دی او دهغه په سبک شعر وایي. که چېرې ددې لنډې سریزې حوصله تنگه نه وای نو مابه گڼ شمېر نمونې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته وړاندې کړي وای .

وروسته ترپورته مرحلې چې موږ یاده کړه دلایق دشعر لیک او لاره څرګنده ده او له همدې کبله ده چې وایي:

«اې زما ملګرو دجنـــــګو
زموږ دسرو سرکشو بیرغـو
اې راویښوونکو دزنګــــو
زموږ دخوارو خلکو دننګو...
...نشته بله هیله بې له جنګه
نشته بله لاره بې له ننګـــــه»

(یادونه او درمندونه) او یا:

توره و باسه له تېکي ، چې ریښتونی یې باور شــــي
ستا په ننګ او په مېړانه ، ستـــا په توره اې پښتونــه
هره لاره ورته نیسه ، هــــره تیږه ورته څــــاره
هر ګودر ورته ګرداب که ، هره ورځ ورته کلونه
باندې ویې شلوه خېټې ، ترینه ویې باسه ستــرګي
پې ور ویې ځپه ژامې ،پې ورمات یې که غاښـــونه

(یادونه او درمندونه)

تر هغو چې زه ملګری لایق دیوه مشر او دیوه ملګري په توګه پېژنم ،دوه څېرې لري:انقلابي لایق او شاعر لایق او تر هغو چې زه لایق دیوه ملګري او استاد په دود پېژنم،هم لایق دی او هم شاعر .

انقلابي لایق تل دخپلو خلکو په خوا کې ،دکارګرانو، بزګرانو او زیار ایستونکو په سنګر کې دیوه وفادار او زړور لار ښوونکې په توګه پاته شوی دی ، هغه دافغانستان دکارګرې طبقې دګوند دغړیتوب شرف او ویاړ دګوند دتأ سیس له شېبې نه بیا تر او سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري لرلی او دادی دا نېکمرغي ورپه برخه ده چې پنځلس کاله یې پرته له څه ضعف او سستۍ او پرته له ستومانۍ نه دګوند ټول اوامر منلي او له خپلو خلکو سره یې اوږه په اوږه د استبداد،ارتجاع او استثمار اوهرډول ستم سره مبارزه کړې ده او اوس دنوي پرتمین افغانستان دجوړښت لپاره دافغانستان دخلق د دموکراتیک ګوند دمرکزي کمېټې،دافغانستان دجمهوري دولت دانقلابي شورا او دوزیرانو دشورا دغړي په حیث په کار لګیا دی.

لایق دیوه انقلابي ملګري په صفت په اصولي برخه کې یو بې ګذشته او کلک او کله هم ځیږ ملګری دی چې دخلکو دګټو په برخه کې په ځان هم نه رحمېږي.

هغه دانسان ټول غرور، ټول شرف، ټول کرامت او عزت دیوه ولس په غرور، دیوه ولس په شرف اودیوه ولس په کرامت او عزت کېویني او تل یې دیوه انقلابي ملګري په توګه له هرډول ځان ځاني او خودخواهۍ او انساني هوا او هوس سره مبارزه کړې ده .پخپله یې جګه شمله نده وهلې خود ولس او زیار ایستونکو خلکو شمله یې تل لوړه او ویاړلې ساتلې ده او تل یې له ځا نه انقلابي تواضع ښوولې ده. او همدا وجه ده چې دهغه انقلابي او هنري شخصیت دبهرنیو شاعرانو اوادیبانو او په خارج کې دپښتو ژبې زده کوونکو پام ځان ته ور اړولی دی. او دادی دهغه شعر دهیواد له پولو څخه پورې وتلی او په یو شمیر هیوادونو کې لوستل کېږي، څېړل کېږي او ترکره کتنې لاندې نیول کېږي چې دا پخپله زموږ دشاعرانو، زموږ دخلکو او فرهنګي ټولنو لپاره دویاړ او افتخار وړ خبره ده.

خو شاعر لایق بیا د ډېرو رقیقو احساساتو خاوند پاتي شوی دی ،هغه دژوند ډېرو تابلوګانو او رومانونو ژړولی دی. تر هغو چې زه خبر یم داختر مړۍ یې په دې دلیل له ستوني نده تېره شوې چې په زرهاوو زیار ایستونکې ماشومان په هماغې شپې نهر نهور او وږي ګرزېدل او ده دا وس نه درلود چې ټولو ته ډوډۍ ور کړي.

زه بیا بیا ددې شاهد پاته شوی یم چې کله دوطن له یوه ګوټ نه یو رنځور ملګری راوستل شوی نو لایق یې سخت ځورولی او له خپلو ټولو مشغولاوو سره سره یې درنځور ملګري پوښتنه کړیې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعرانو زړونه ډېر پراخ دي او دا بيخي ربنتياده. دلايق زړه دخلکو دميني کور دی.دلايق په هر شعر کې له خلکوسره، له ډېرو ساده خلکوسره، له کارګرانو،بزګرانو، له شپنو او زيار ايستونکوسره مينه ځپې وهي. له ماشومانو سره مينه دشاعر يو ځلاند او غوره خصوصيت دی.هي□ ما شوم له هغه سره دنابلدۍ او بيګانګۍ احساس نکوي.

لايق دکارګرانو شاعر دی،دلايق په شعر کې ددغې دوران جوړوونکې طبقې دآزادۍ او دهغې له خوا دتاريخي رسالت دسرته رسولو ډېر پيغامونه شته.لايق دبزګرانو شاعردی،دوطن ددښتو او کروندو په ښکلاهغه سړی پوهېږي چې دلايق په شعر کې ددغه ژوندي او ددښتو دخاوند بزګر ستاينه او لمانځنه ولولي.

لايق دخوارو او په کلونو کلونو لا لهاندو اوسرګردانه کوچيانو پرديسانو شاعر دی،دهغو کوچيانو چې پېړۍ پېړۍ دهغوی کډې بار دي او له يوې سيمې نه بلې سيمې ته په سفر لګيا دي.

او لايق ښځه ستايي نه يواځې يې پدې ستايي چې د خلقت يوه باکماله او ظريفه تحفه ده بلکې پدې يې ستايي چې هغه مورده، هغه دبشري نسلونو روزونکې او پالونکې ده، هغه ده چې نړۍ ته ستر او جاوداني شخصيتونه وړاندي کوي.له ښځې سره دزړه خواله کوي اودهغې دمظلوميت پيغام دټولو انسانانو غوږونو ته رسوي:

مه مې خندوه نارينه نه يم دخندا
زه يوه ناره يم دغمونو د دنيـــا

او:

زه دژوند جوهر دعشق ډېوه دانسان مور ومه
تا کړمه نانزکه دشيــــــــطان د مشغـــو لا
زه دانسان مور يمه درنـــه يمـه آزاده يــــم
دا دبندګۍ زولنې لــــري کـړه لـــه مـــا

(۹۸مخ- دښځې ژړا)

او هم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« عشق يې دانسان دژوندانه د بقا لاره
غېږيې مدرسه دنوابغو د فكـرونــــو
ښځه يوه نغمه ده دعشقونو دخوبونـو
ايستې ده فطرت دژوندانه له ربابونو »
(۵۹-مخ، ښځه)

لايق دهر شاعر په شان په ښكلا باندې مين دى خو هغه هېڅكله له ښكلا نه په ځانگړي ډول دخوند اخيستلو هڅه نكوي، هغه ښكلادټولو لپاره ،دخپل ولس لپاره، دخپلو خلكو لپاره پرته له تبعيض او امتياز نه غواړي.

دلايق په شعر كې هرڅه ښكلي دي، لمر ښكلى ، دښته ښكلې،سين ښكلى،گل ښكلى، بوټى ښكلى، شگه ښكلې، ځوځ ښكلى، ببديا ښكلې، چمن ښكلى او بالآخره «چونغر» ښكلى او تردې ټولو پورته دزيار ايستونكې انسان تصوير ښكلى.

او دادى اوس لايق دثور دپرتمين ژغورنده او ستر انقلاب تر بري وروسته د«يادونو او درمندونو» ښكلې گېډۍ برابره كړې او خپلو زيار ايستونكو خلكو او قهرمانو ملگروته يې وړاندې كوي. هغه گېډۍ چې پكې هرڅه شته ، « دژړو شپو» له ياده نيولې بيا دثور ترسرو او انقلابي ورځو پورې.

زه لايق ته ديوه شاگرد او يو كشر ملگري په توگه چې نه يوازې دسياست په ډگر كې ورسره يم يلكې دفرهنگي كارپه جبهه كې به هم دهغه په خواكې ولاړ يم ، د«يادونو او درمندونو» مباركي وايم

او هيله من يم چې زموږ دغه انقلابي شاعر په خپلو پياوړو ادبياتو او اشعارو كې د ثور د پرتمين انقلاب نه نشت كېدونكى اوښتون او دهغه دنتائجو دسپېڅلو گلانو يادگارونه راتلونكو نسلونو ته ولېږدوي او هيله لرم چې دشعر دغه ستره مجموعه وكولى شي دانقلاب په راتلونكو برياليتوبونوكې خپل ستر او عظيم رسالت سرته ورسوي.

وياړم چې دا مجموعه وروسته دثورتر پرتمين انقلابه چې دافغانستان دخلق د دموكراتيك گوندپه لار ښوونه اودخلكو دوسله وال پوځ په وسيله او زموږ دگوند دستر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر نور محمد تره کي په امر سرته رسېد لی دی ، خپرېږي او دا داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دافتخار ځای دی چې دوطن دیوه زړور او با احساسه انقلابي شاعر حق وروسته ترډېرو کلو ځه ناځه ور ادا کوي.

-غوږېدلي دې وي زموږ دنوي شعر سره ګلان.

-او تېره دې وي دلايق دشعر ځلانده توره !

امين افغان پور

کابل-۵ر۵ر۱۳۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکو ته

ډېر و ګړي به زما له مرګه وروسته
زما په شعر باندې وايي ايرادونه
ښايي ځينې په دې پوه شي چې په خوله مې
ظالمانو لګولي وو مهرونه
که هر څو فلک ناوړې په ما وکړې
ما ج□ کړي دي دخلکو آوازونه
ما آسمان د آزادۍ ته لار ايستله
خوخوني ښکاري مې مات کړل وزرونه
هره خوا چې د رڼا په تمه لاړم
خواه شوي وو ډېوو لاندې دامونه
لاس مې ج□ که د دردمن دسر ساتوته
که هر څو يې راځپلي وو لاسونه
هر آواز مې د مظلوم دسر سپر شو
هر يو بيت مې د محروم د زړګي خونه
زما هڅو کې به لا فخر کړي په ګور کې
و مي نه ليکل د سپيو صفتونه
د حرمان په لمبو وسوم خو ټيټ نشوم
ومې نکړل مغرورانو ته عذرونه
چې زاړه کې اسير شوي وو له عجزه
ما کړل مات هغه دعرف ځنځيرونه
نوی روح مې د پښتو شعر ته ورکه
په ګلونو کې مې ونغښتل اورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلو کلو به خېژي زما لـــه شـــعره
دشهیـــدو تکلـــونـــو فـــر یـــا دونـــه
څو چې ژبه دپښتو يي زه به یمــــــــه
هیر به نکړي پښتانه زما لالو نـــــــه

کابل – ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن ته

بیا په ما راغلي چپاوونه دغمونو
راکه نوی دمه اې زما ښکلې وطنه
وینه مې قربان شه ستا لپاره درنگونو
ستر گې گلان شه ستا دتړو په لمنه
ستا په محبت کې ملا و نیوم په کفر
گوري زما لپاره په هر گام کې داراوونه
نور که له تا غوړي جنتونه دعیشونو
زه به ستا لپاره سره دوزخ ته شم دننه
ته که بې حاصل یې که جاهل یې که کاهل یې
ستا څېره که خواره، که سپېره ده، که پمنه
ما ته دجهان تر ټولو ښو ښایسته ته یې
ځوځ دې راته ښکاري رنگینه تر هر سمنه
ما کې که څه شته دي ستا له فیضه راکې شته دي
اې پروردگاره زما دروح زما څښتنه
زه دې دتوفان په یرغلونو کې رالوی کړم
عشق کې دې پاخه کړل زما زړه او زما ینه
زما له هر آواز سره پېښې دامیر رېبر.دي
ځکه چې ما ج□ که دا آواز ستا په بلنه
ته زما ځیگر یې زما زړه یې زما عشق یې
زه د تا آواز، د تا فرمان، دتامننه

کابل– ۱۸ر۵ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته

راتېرېږي دزندان له دیوا لونـــــــو
دزمان دقافلې نوی جـــــــــــرس
هر آواز دآزادۍ چې رارسېـــــــــــږي
زما په ستونې کې قوي شي یو په لـــــس
دون همت په یوه ګوله باندې تسلـــــیم شي
مرد به نشي په ګولۍ له ځایـــــــــه پس
بې له تېغه بله لار ورســـــــــــره نشي
چې نه کور درته پرېږدي او نه جـــــوس
ګوره ګوره چې ګرېوان یې خوشي نکـړې
ځودې مټې، ځودې لاس وي، ځـــودې وس
ددې تور زندان قلفونه رېزمـــــــــریز کړه
نا مردي ده قبلــــــــــــول ددې قفس
په مردۍ او آزادۍ باندې یې تېر کــــــــړه
څه که ژوند دې یوه شېبـــــــه وي یا نفس
سره یو شئ درواري شم خورو خلـــــکو
دسیلاب مخې ته نه درېږي خــــــــس
په وطن چې خپل وطن به خلاصومـــــــه
خلکو نلرم په زړه کې بل هـــــــــــوس

کابل، ګذرګاه ــ ۱ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خودۍ یون

دا له موږه سره څـــــه کـــــوي گردون
دا ملگری دټیټانو دغـــــــــــه دون
له غروره مې سر کوز نشو فلک تـــــــه
څومره لوړ دی دا زما د خودۍ یـــــــون
دا افسوس دی چې خپل ورور را سره نه ځي
دا جاهل، په ځان ناپوه، دغه جبـــــــون
کني ما به دا تاریخ و اړولـــــــــــی
په تقدیر به مې وهلی و شبخـــــــون
که آسمان هر څو څپېړې په مخ را کـــړې
تسلیم نشو دا زما زلمی جنـــــــــون
یو زمان به ددې خلکو په سوک مات شي
هغه سر چې ج□ آسمان تـــــه و پرون

کابل ــ ۲ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپسرلي آواز

بيا له غرونو رارسېږي يـــــو آواز
خوځوي په مړاوو بڼو کې پـــرواز
دنسيم مطرب په زېږو پاڼو لـــوبي
ګرزوي په وچو لښتو کې شهباز
خامخا به بيا په ګلو بهار راشــــي
بلبلان به شي چمن کې هـــم آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنجونو مینه

یار به مې پخلاشي زړه وايي ګواهـــــي
کله پاته کېږي په سپین مخکې سیاهـــي
چا ویلي داچې ښایسته لوټوي زړونـــــه
کله روا شوې پر ښتو ته تباهـــــــي
پرې مې ږده ملا زه دتسپو او نفلو نه یـــمه
عشق په لېونتوب را باندې وایي ګواهـــي
یار را اچولې په لاسو کې تورې څـــــې
زه یم دخوبانو لاس تړلی سپاهـــــــي
ژوند یوه قافله ده دغمونو، د دردونــــــو
یمه دغمونو په ټالونو کې راهــــــــي
لامبم هره شپه دخپلو اوښکو په تالاب کې
لېږمه کاروان دفریادونو پګاهــــــــي
جار به جنتونه پالنګونه کړم دحــــــورو
یار که چېرې راکړي پخپل غېږ کې پناهي
نه ځي له لایقه عشق دنجونو په توبــــــو
نه ځي له زنګي نه په زمزم کې سیاهـــي

کابل ــ ۱۲ر۴ر۱۳۴۲

تاسي که یو نشئ اې خورو ورو زلمیانو هیڅکله به نشي څوک آزاد او نه آباد
زموږ نفاق وسله د د ښمنانو د بــري ده یو شئ سره یو شئ چې وطن نشي برباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي ماته سره اورونه را دچښــــلو ثه دسولو ثه دځان رسوا کولــــو
هسي اور چي لېونيو سره ښــــايي توفيق را کړي د ګرېوان دڅيرولـــو
په مستۍ کې رانه حزم دسر واخلـــه مجال را کړه دځپل ځان فدا کولـــو
ستا دشونډو له ګرمۍ نه قرباني شــم ستاله اوره، ستاله شوره ستاله سولو
ځومره ځومره چي سوځېږم نه مړ ېږم ثه قدرت لرم دځان رسوا کولــــو
له ځيګره مې دوينو فوارې ځــــي چې مشغول يم دوطن په يادولــــو

کابل ٦ر۴ر١٣۴٣

دا وطن به ښکلی شي

داتياره به تړوله شي له غرونونه رڼا بـــــه شي
دا آسمان به پاک شي له وريځونه پخلابـــه شي
دا دځو ليوانو او ځو ګانو دوحشت شپه بـــــه
تېره شي له ستر ګو په يوه رپ کې الونيا به شـــي
دا دسويو چيغو دتيري او د ستم سيمــــــــــه
مېنه دوروري، اوآزادۍ، او دصفا بـــــه شي
دا وطن به ښکلی شي، سمسور به شي،آبادبه شي
پېټ به په ګلونو شي، ښايست ددې دنيا به شـــي

کا بل ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزا د پروا ز

گرزم لېوني غوندې رغونه لټومــــــــــــه
ځنګو دجانا ن ته ځو ګلونه لټومــــــــــــه
او ښکې مې له سر ګو په ګرېوا ن دا خوشي نه ځي
غاړې د دلبر ته ا مېلونه لټومــــــــــــه
زه د ښایسه وو د جلوې پروا ګیر نه یــــــــم
دې بېدرده زړه ته ځو دردونه لټومــــــــــــه
وا يي په دې سیمه د کاروا ن اورونـــــــه بل وو
زه یې په ایرو کې اثرونه لټومــــــــــــه
زه انقلابي یمه ریبا ره یا رته وا یـــــــــــه
ستا په نظرو کې ګردشونه لټومــــــــــــه
ما دزمرو غږ.و په دې غرو کې اورېــــــــدلی
ګرزم په هغو پسې او غرونه لټومــــــــــــه
چېرې هغه ورځ چې به آسمان له غوسې تور شي
یوه آزاد پروا ز ته توفانونه لټومــــــــــــه

کابل ــ ۴ر۴ر۱۳۴۲

ګون□ شوي فریا دونه

څه ګون□ شوي د پیړیو ارمانونـــــه   دمړو ورته افغا نانو په رګـــو کې
چې په هو به یې دنن□ رغلي تاوده وو   اوس یې نشته بې له مرګه په ایرو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

انساني چيغه

که هرڅو زما ځواني ده سره شـــــوې   زه لا اوس هم لېونی او ارماني يـــم
په لاسو کې مې کړئ شورو فغان کړي   دڅه خامو ځنځيرونو زنداني يـــم
په توفان مې وېروي اونه پوهېـــــــږي   چې زه مخکې له توفانه توفاني يـــم
خوله به پټه هرگز نکړم که حلال شـــم   زه دخلکو يوه چيغه انساني يـــــم
ماله مرگه ويروي او خنــــــدا را شي   چې څه وېره به کوم چې قرباني يم
دی زاړه برجونه غواړي په ماتم کړي   زه يوه نښنه دبرجو دويراني يـــــم
له ما هيله دزړو حوصلو مه کـــــړئ   زه څپو په سر اخيستی سيلاني يـم

کابل ـ ١٦ر٧ ١٣٤٤

دمبارزې سر

کوز نشو ظالم ته په هې□ توگه زما ســـــر
هرڅومره که گرم په وهو شو ستمـــــــگر
زه په ج□ آخور کې دچا نه خورمه وربشي
نه دچا خر کېږم دبارونو نه کـــــــــچر
زه که دچا خر شمه پښتو به شرمنده شـــي
ناړي به را تو کړي په سپين مخ باندې هنـــر

کابل ....

بيا را ژوندی شوی په وطن کې استبداد   بيا چاړه سره شوې ده په وينو دجلاد
پورته کړئ زلميانو شور دخلکو ديووالي   جگه کړئ ناره په غرو رغو کې دجهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ وطن به آزاد شي

هرآواز چې پورته زما له خولې شو په مستۍ کې
خوله را باندې ماته محتسب کړه په وهلو
دا دحق آواز دی چې نه مري نه غلی کېږي
کړي دې زاهدان تکل دځان دشرمولو
نه ځي له رندانو شور دمینې په توبو
غلي مستي نشوه په منصور کې له وژلو
سم شو پرون بیا دشور بازار ملا په کلیو
ستړې شوله خوله مې دلاحول په ویلو
دا دانگریز سپی به له دې خلکو نه تم نشي
ځو چې یې یو غاښ وي لا په خوله کې دچیرلو
مادی درولی په غیرت پرچم دخلکو
زړه مې دی نیولی هر لړم ته دچیچلو
باد دآزادۍ به دپرچم وزرونه خلاص کړي
خلک به ژوندي شي دهغه په رپیدلو
خور به شي هیبت زموږ دچیغو په وطن کې
مات به ځنځیرونه شي له متو او ځنگلو
دا وطن به ښکلی شي ،آزادبه شي، آبادبه شي
خلاص به سي دشیخ او دشیطان له ځورولو

کابل-۱۳ر۶ر ۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغزیو لار

نه وزي له خولې نه مې بې ساهه ترانه
شرم دساقي دی بې شرابو پیمانه
زه په دې تیارې کې یوې رڼا ته منتظر وم
اوس به یاران و گوري مستي ددیوانه
لار دیار دوصل په گلانو پټه نه ده
اخلي په اغزو کې ازموینه زمانه
جار شمه ،قربان شم سره یو شئ خورو خلکو
نه دی په وجود کې هی□ یو غړی بیگانه
نشته ځان ځاني کې مصلحت دلامبوزنو
سېل دحوادثو هسې غواړي بهانه

کابل ......

زما انتخاب

ما له دې نړۍ نه انتخاب که عشق دښکلو
شرم دی بلبل ته چې مین نه وي په گلو
زه په هر ذره کې دجانان تجلي وینم
ځکه یو شان ځیر یم سپین او تورته په کتلو
دا دژوندون در وی هسې نه دی چې گونگی شي
بوخت دی زاهد دخپل آبرو په خرخولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخلکو غیرت

نه به شي له ت□ داستبداده سره سم
نه غیرت دخلکو، نه زما لېونی غم
سر خو هغه سر وي چې پې وا ر د تیرو نه وي
زړه خو هغه زړه وي چې وریت شوی وي په غم
موږ به دغه خپله دنیا گي بله دنیا کړو
مات به شي دي لوبه کې سرو نه دستم
هیڅکله دخلکو دښمنان تم کوی نشي
نه جا دو دشیخ نه گوزارو نه درستم
زه دهغې خاوري نذ ر شوی قرباني یم
یو ه خوايې آمو دی بله پوله یې جېلم
نه ځي افغا نا ن له نامحرم سره په لاره
رزم او بزم نشي دمحرم او نامحرم

کابل ۱۳ر۶ر۱۳۵۱

د لمر جونگړه

اې دوړا نگو لورې دا تیاره لاره رڼا کړه
اې د سپېد و خورې دغه توره شپه سبا کړه
زما په سړه وینه کې داور گرمي خوره کړه
ما ته ننه زړه کې یوه د لمر جونگړه را کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځنو جال

په چمن کې چې دې پرق دخندا خور شي
زما دزړه په کور کې ګډ دهیلو شور شي
چې دمخ ته ځومره ګورم هومره سوځم
ما بد مرغ ته دې دوصل او به اور شي
په یوه موسکا دې عقل رانه یو ووړ
خدازده څه به لا په ما بېچاره نور شي
لېوني په ځنځیرو کې فریادي شي
چې په مخ باندې دې جال دځنو خپور شي

کابل ۵ر۳ر۱۳۴۴

نوی یون

تاریخ څه دی ؟ یو آواز دی
ازمویي زموږ غوږونـــــــه
دکوي زموږ جامونــــــــه
تشوي زموږ عقلونـــــــه
ته یوه خپله نغمه سر کـــــړه
اې ددغه زمان یونــــــــه
اې ددغه وخت مــــلالـــې
اې د دې مهال مجنونــــه
اې زمریه، اې پښتونـــــــه
کابل ۷ر۱۲ر۱۳۴۴

د زمان څرخ

څرخی دزمان گرزي احمقان ورته اړم دي
دا ناورسره ځغلي ، هرقدم کې په مخ لوېږي
یو باسي دزمان په توفانو کې دژوند لاره
بل سپور دده په څټ په پټو سترگو پې تېرېږي
دنیا توره تیاره ده دتیارو کسانو لاس کې
ډېوې یې هغه څوک دي چې سوځېږي ویلي کېږي
هرباغ فتنه دعقل ، هرچمن آفت دفکر
هر څنه دسنبل حلقه ددام ده چه غوړېږي
هرشرن□،هره نغمه، هره سندره، هره لوبه
ځگروي دي اوسېلي دي یا سلگۍ دي چې خورېږي
بربېښنا یې غاښ چیچنې دغمونو دباران دي
باران یې دغم اوښکې دي په ژوند باندې اورېږي
دغرب ښکلي گلان یې دمشرق په وینو رن□ دي
دشرق ساده بلبل یې بویوي ترېنه تاوېږي
پېړۍ لکه بېړۍ چې درنه شوي یې بې حده
زموږ دژوند له مال سره مجهول پلو خوځېږي
کږه وږه روانه ده ،موجونه یې وردانگي
بې درده ماڼوگان نه یې پروا کړي نه وېرېږي
اې عقله له مغرور انسان نه وکړه دا پوښتنه
دا ستا کاږه مزلونه عاقبت چېرې رسېږي ؟

کابل ۳ر۳ر۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امید زرینې وړانګې

توري وربځې کوږه کوږه پلنې پلنې
ترې وتلې دلمر ژیړې ژیړې ستنې
د بهار دزړه لوګي کې ماته بربښي
دامېد زرینې وړانګې سرې بخونې
آسماني بربښنا به وخاندي بېد یا ته
که هر څو دوربځو ستر ګې دي ژړنې
لمر به خور شي دشپنو په تیارو تا لو
په ګلونو به شي پټې لوڅې ونې
اغزن غرونه، وچ لا شونه، سپېرې دښتې
سم جنت به شي له څوکو تر لمنې
نا امید بزګر به وخاندي بېوا که
نا څا پي به ټولې پولې شي چکنې
خو په ډېر افسوس به بولي ځوانې پېغلې
زما دژوند ترخې سند رې دا غمجنې

کا بل ۱۵رر۱۱ ۱۳۴

د ژوند قصه

ژوند د هڅو د رزمونو یوه قـــــصه ده
د مردیو نامردیو په غوغـــــا کـــــې
ګوره ګوره چې فرصت درنه لاړ نشـي
تش دخبتې او دخوتې پـه سو دا کــــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمان تبنتي

ما نه هسي بېوفا گلرخان تبنتي
چې له زړه دمحتضر نه ارمان تبنتي
گوره هومره افتاده او زبون نشې
چې له لاسه دې اختيار دخپل ځان تبنتي
دآسمان په مټ کې توان د وهو نه و
د برېښنا خنجر ته گوره عريان تبنتي
ته لا کومې زمانې ته منتظر يې
زه يې وينم ورځې خوځې زمان تبنتي
څوچې ته دا ليمځي کوځو اوباسې
زما له زړه دفريادونو توفان تبنتي
په اسره به مطلوب در نشي په گوتو
ور پسې شه چې راغلی امکان تبنتي
څوک به يوه اوښکه په ما او تا توی نکړي
خلک لار وهي په بيړه جهان تبنتي
تر گوزار دې قرباني شم ليږ. چټک شه
چې دښنې له ساحې نه لېوان تبنتي

کابل ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

اغزي او گلونه

پرېږده پرېږده چې ببرشي ، لا ببر شـي — دارنگين رنگين گلونه دبستـــا ن
لمر او تنده به دسختو نر معلوم کړي — چې اغزي دسارا مري او که گلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمزورې رڼا

دتیاره ژوندون په لار کې زموږ دمخه
یوه ضعیفه ډېوه ګی ٔ سوځي بلېږي
لاره ورو وهئ ملګرو باور نشته
دا رڼا په او سېلي باندې تېږي
زه یې وینم چې دهر قدم له زوره
لکه پاڼه دنسیم مخ ته رپېږي
په هر ګام کې دشیطان دامونه ینبي
هر لاروي ته خروړي سپي غپېږي
زه به وو ایم دژوند خوږې سندري
خیر که ژامي مې متېږي یا ځبېږي
تر هغو به دا دمیني بلبل سا تم
څو دردونه دانسا ن په کې چغېږي
پروا نشته که دا لار توره تیاره ده
ماته کانې بوتې حال وایي غږېږي
کومه نښه چې منزل ته لوری ښیي
ماته لمر غوندې رڼا کړي او ځلېږي
اې زما دزړه تناکو په چودو شئ
عمر لنډلکه برېښنا دی او تېرېږي

کا بل ۲۸ر۱۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

نغښتي حرکت کې فطرت لوی لوی قوتونه دي
ځکه هم مکان او هم زمان په خوځېدو دی
ته لا تر شړی لاندې ویده په درانه خوب یې
ستوروته یورپ کې بل انسان په خوځېدو دی
ته د سېلاب لار کې پنډوې وزې او مېږي
زه وینم په غونو کې باران په خوځېدو دی
څومره افسوس را شي چې تا وینمه ویده یې
بلې خواته ګورم درست جهان په خوځېدو دی
وباسه بېړۍ خپله ساحل ته چې زه وینم
بحر قهرجن دی او توفان په خوځېدو دی
ج□ شه ، را بیدار شه هسي نه چې پکې دل شي
ځمکه که او به دي، که آسمان په خوځېدو دی
زه دبلبلانو او ګلانو شاعر نه یمه
ماسره دشپو ورځو کاروان په خوځېدو دی
دانړۍ به مسته دشرابو په نغمو کمه
دومره که تسل شم چې افغان په خوځېدو دی

کابل ۷ر۹ر۱۳۴۲

دپېړیو په بټۍ کې

سر دې پورته کړه له خوبه او بویووړې دتاریخ د تاړاکونو څپـــــو یووړې
پو لادنه شوې دپېړیو پـــــه بټۍ کې لکه څوځ داز موینو لمبو یـــووړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به تر څو ژاړم

ناست يې ته سبا ته او زه وينم سبا درومي
ګورې زمانې ته او زه وينم چې دا درومي
پرانيزه کوګل دې چې زه بلې لمبې در کړم
زه اوس ايرې کېږم دا اورونه له ما درومي
مه ځه هغې خوا ته چې دلارې اورى نشته
سم شه هغې خواته چې دا ټوله دنيا درومي
عمر خو همدادى چې تېرېږي نه را ګرزي
وخوځه که خوځې لکه ځل دبرېښنا درومي
زه به تر څو ژاړم ستا په سر ته به ويده يې
اوښکې که درياب شي هم وچېږي اويا درومي

کابل ۱۲ر۱۱ر۱۳۴۲

دوينو لار

ته دعشق په کارو بار کې فريادي شـــوې
څوک چې لوبه دمجنون کړي فرياد نه کا
چې دوينو په لار ځي او نـــــه دريـــږي
بيا دې هر خس و خاشاک ته بېداد نه کــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځمکو غل

زړه مې له مکیز دهر دلبره سره نه ځي
پښې مې د دوران له هر بې سره سره نه ځي
زما بت شکن مټ چې ګوزارونه درستم کړي
هیڅکله په جن□ له بې ځیګره سره نه ځي
دا زخمي وطن چې دمزدور په وینو رن□ دی
نور په دغه لار له ستمګره سره نه ځي
نشته د کارګر له دې نظامه سره سوله
دا سپینه کوتره له اژدره سره نه ځي
څټ دسرما یې ته دپولادو څټک بویه
دا لېوه په روغه له کارګره سره نه ځي
دا دځمکو غل، داخېټور ، دغه د کلي خان
لاره دوروری با ندې بزګره سره نه ځي
لید یې نېکمرغي دخوارو خلکو زغمای نشي
عقل یې په خیر له بشره سره نه ځي
دا خلک نور پل له استثماره سره نه ږدي
دا وطن یو ګام له دې بربره سره نه ځي

کابل ۱۸ر۹ر۱۳۵۱

دعشق سندرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې مجنون کړم بیا باني شـــوم   دیا ر له ذوقه هسي فا ني شوم
ر ګ ر ګ مې و ایي دعشق سندري   له دغه فیضه جاو داني شـــوم

زما تندی

چې را خو شي کړي آسمان کو مه ډبره
په تندي مې را ګوزار شي نا ببره
لا زما په سر جنګۍ باندې شکمن دی
څه احمق دی دا فلک دا نا خبره
دزړه تاو به مې هیڅکله بهر نشي
که له غره سره و نه و هم ککره
که به یو ه شېبه پې خوبن یم مرد به نه یم
دژوندون په کارو بار بې شورو شره
«له سپوږمو نه یې لا شنه لو خړه خېژي»
چا چې موږ سره وهلې ده ډغره
د سېلاب تر مستي جار شم چې وردا نګي
دهدف په لور په لوړه او ژوره

۱۷ر۵ر۱۳۴٦

زما شعر

اې زما غیرتي شعره که ته نه وای   مابه چا سره ژړل دا خپل غمونه
که تا لاره دمردئ نه وی ښوولې   ما به څرنګه پالل دزمرو پلونه
خدازده څه به په ما کړل دې خپلو هیلو   مابه چا ته لوڅول خپل ارمانونه
په کوم ساز به مې دزړه نغمه وهله   کوم رباب به جګول زما غږونه
کومې هیلې کوم ارمان ته به ژوندی وم   څنګه څنګه به مې وړل دغم بارونه
چابه کشله دمظلوم په نن□ کې توره   چابه کړل په ظالمانو ګوزارونه
چا به وې ساده بزګر ته چې راویښ شه   ستا په وینو رنګینه دا رباب خونه
سخت سفر به مې په څه آسانېدی شو   نیغي لارې، ښویي پرښي، ګړنګونه
تنهایي او تیارې شپې ددښمن وېره   بې وسي او ځوروونکې منزلونه
چا به وې دغه مختورا سمان دې بل شي   ترې دې و اورې دوینو بارانونه
چا به وې سپېره وطن دې ګلستا ن شي   پې خواره دې شي ببر ببر ګلونه
د وورو ویده بربېښنا به چا لید له   چې سبا به ترې کوزېږي تندرونه
چا لیدی شوي دزمان ساده افق کې   سوروطن، سورمستقبل، سره هدفونه

کابل ۱۵ر۲ر۱۳۴۲

نوی عاشق

نجونو ما پرېږدئ چې رسوا کېږم
نوی عاشق یم بې حیا کېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له دې ګرمو شونډو نه ســـــا تئ
له وا که وزم بې پروا کېـــــــــــــــږم

جوالي ته

زړه مې راته وايي چې تپوس وکړم
ښنګه دي دوند با رونه ښنګه دي؟
ته چې کړئ ورځ دا جوالونه وړې
ښنګه دي، دملا دردونه ښنګه دي
زړه چې دې له لوږې نه بېوا که شي
بيا د پيلاوو بويونه ښنګه دي؟
شپې چې وږی پربوزې په لانده غولي
دا دبد مرغۍ خوبونه ښنګه دي
بيا چې دې ماشوم له تبې وژاړي
دا دغم او رنځ سازونه ښنګه دي
ته چې يې دې ژوند ته مجبور کړی يې
بيا ددې نظام خوندونه ښنګه دي

کا بل ۵ر۸ر۱۳۴۳

اسير انسان

زمان درياب دی، جهان ګرداب دی
مينه ښپه ده ، هجر تالاب دی
د دې پيا وړو په های وهو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان اسیر دی ، ضعیف حباب دي

ښځه

څوک ده دا بېباکه چې وهي لاره دزړونو
اخلي دمخ آب په تازګئ کې له ګلونو
موج يې دو ښتانو خپروي برېښنا د تورې
ول يې دپېکي کړئ په پښو کې دعقلونو
عطر د کاکل يې دشاعر دژوند سندره
شور يې دبنګړو دلېونو دفريا دونو
او ښکې يې په ستر ګو کې غمي دمرغلرو
شونډې يې خنداکې سرې سکروټې دلالونو
رن□ يې دچشمانو داسما ن لاجبري خونه
شور يې په سينه کې د کيهان دپروازونو
چم يې په جلوه کې دهوسيو درغونو
سام يې په نظر کې لکه باز دلوړو غرونو
عشق يې دانسان دژوندانه دبقا لاره
غېږ يې مدرسه دنوابغو دفکرونو
ښځه يوه نغمه ده دعشقونو دخوبونو
ايستې ده فطرت دژوندانه له ربابونو

کابل ۱ر۷ر۱۳۴۳

دعشق زور

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن مې کوګل کې بيا شور ماشـــور دی   د زړه بلبل مې سوی پــــــــه اور دی
رګ رګ مې خوځي وجود مې سوځي   عشقه نور بس که معلوم دې زور دی

فريادي نفس

که هر څو ترخه رازونه زړه کې ساتم
د کام مينه راته وايي وايه وايه
ډېر دردونه مې دزړه په کور کې پټ کړه
اوس نو سوځي راته وايي ښايه ښايه
که هر څو يي خوله را ماته کړه په سوکو
فريادي نفس مې حال ښيي له ورايه
که مي ګوته مستبد ته کړه نشوه
تېز نظر به مې خطا نشي مه ځايه
زه په سترګو کې حال وايمه تېزبين ته
په ښهو کې ولس ته ښايم خپله رايه

کابل ۲۲ر۱۱ر۱۳۴۱

زما شپه او ورځ

يارانو ګورئ مينه مې سوځي
ساز دغمو مې رګو کې خوځي
خلك په شپه کې يوائي ژاړي
زه په شپه ژاړم ، سوځم دورځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درز مونو پر لور

په زړه کې مې له درده فریادونه نه ځاییږي
ځان اچوم څپوته نور صبرونه نه ځاییږي
زموږ سینې دظلم په خنجر سورۍ سورۍ دي
په دې زخمي سینو کې نور زخمونه نه ځاییږي
لښتي دخپلو او ښکوبه بحرونوته ور سم کړو
په غېږه دلښتي کې توفانونه نه ځاییږي
په سرو لمبو کې لامبي دويتنام غښتلي خلک
دوینو په تالاب کې خو خوبونه نه ځل ییږي
مزدوره ماتوه یې،سوځوه یې،ور کوه یې
په پښو دآزادۍ کې ځنځیرونه نه ځاییږي
داڅوک وایي چې دام دی،تور تلک دی او کړۍ دي؟
په اور دانقلاب کې تور دامونه نه ځاییږي
ور دانګئ په زړه دنیا بې مزده مزدورانو
دې کار کې نور بې ځایه تدبیرونه نه ځاییږي
زړه دنیا کړئ ورانه،دا زړې ککري ماتي
په دې زړو ماغزو کې نهضتونه نه ځاییږي
ګریوان ته یې لاس وړه چې دا ښښتن داسیرانو
وسله په ځمکه ږدي نور ټینګارونه نه ځاییږي
په زړه کې مې خو ځېږي دجګړو دریابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه کې خوملګرو دریا بونه نه ځاییږي
اخیستی یم په مخه د رزمونو هوسونو
لا رباسیه سنګر ته هوسونه نه ځاییږي
لا مخکې دلایق زړه دوطن په مینه سوی
دده په زردشت زړه کې نور اورونه نه ځاییږي

کابل ۱۱ر۲ر۱۳۵۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بوسې سوال

مسکه شوله، ورانه شوه، په شا رانه روانه شوه
نه یم پوهېدلی چې په څه رانه ستومونه شوه
چا سره چې نه پېږېږې په ژبه عاشقي کوې
مینه دې ناکامه، تلوسه دې لا لهانه شوه
ما ویل نجلۍ یې؟ښاپېرۍ یې؟ که ملکه یې؟
دې په خندا وې«ني پني مایو»(۱)خرامانه شوه
اې دقفقاز حورو زه له لرې نه راغلی یم
یوه مساپري ده بل ځانګړې راته ګرانه شوه
یو واري مې وکه په تفلیس کې دبوسې سوال
شونډوته لانه وه رسېدلې پښېمانه شوه
زه څه پوهېدم چې ښاپېرو کې به مې کلی شي
مېنه مې سپېره دپلار کوډله مې ویرانه سوه

تفلیس- ګرجستان۱۷ر۷ر۱۹٦۴م

---

(۱) روسي جمله ده ، معنا يې داده : « نه پوهېږم»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجن□ سنگر

د دنیا په زړه خونه ته ګډ شوی نوی شوریې
دزاړه نظام په کور کې لګېدلی نوی شور یې
ته مضمون یې، ته ژوندونېي، ته سمون یې، ته قانون یې
ته هادي دنهضتویې، اې کار ګره ته لانور یې
په زړه دنیا وردانګه تر ګوزار دې قرباني شم
تر ګوزار دقرباني شم، تهدنوي جهان موریې
دبورژوا دا ګردئ خېټه نه مړېږي نه ډکېږي
دا له خاورو که ورډکه ته یې مرګ یې ته یې روریې
ته توفان یې، ته سېلاب یې، ته هادي دا نقلاب یې
ته د دغه جن□ سنګر یې، ته د دغوهیلو کور یې

۱۱ر۲ر۱۳۵۱

د رسوایي شوق

هومره مې مست کړه چې بې پروا شم ساقي همت کړه ګوندې رسوا شم
کاشکې مستي مې له پښو خلاص کړي د یار محفل ته په ستر ګوپښو را شم

زمور ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ژوندون څه دی ،دخوب لیده دي   چې را بیدار شوم،جو گه د دار شوم
دیوه بیدا ره فریا د   په جـــــــــرم   دهر ناولي دستر گــــو خـــار شوم

دمینې نا کردې

را یادېږي بیا دمینې نا کردې
ګېر چاپېره رانه تاو دي سرې لمبې
په سپېرو خبرو څه کېږي ز ا هد ه
ماته مه کړه دا بې خونده دا سړې
که هر څو يې پا کوم چاره يې نشي
له لېمو مې را روانې دي چینې
یار که هر څه په ما کاندي وا ک يې خپل دی
بیا به نه کوم رقیب ته دا ګلې

کا بل ....
که حسن نه وای

که حسن نه وای مضمون به څه و   که مینه نه ای ژوندون به څه و
که دغمونو تجلي نـــــــه وای   زما دمستیو جنون به څـــــه و

مرور یا ر ته

رائه پخلا شو مـــــــــرور یــــــاره
مر ګ به په خپله جلا کــــــــــړي لا ره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ورځي روند دی راځه چې هېر کړو
ترخه يادونه دغـــــم نـــــا تـــا ره

د توفان بچی

څه له مې را بولئ سيل د ګلو ته
زه خو چېړي نه يم دسلطان بچی
ما دتوفانو څپو ته واچوئ
غواړي توفانونه دتوفان بچی
تالنده چې غبږ کړي دی مستي کوي
دا دترږميو دباران بچی
نشي په قفس کې پاتېدی نشي
دغه الوتونکی داسمان بچی
شرن□ دزولنو دژوند سندره ده
نازي په ځنځير کې دزندان بچی
سر به يې کوز نشي سر کشانو ته
ځان ته که څوک وايي دافغان بچی

پلخمري ۱۹ر۶ر۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ني ستر ګې

په خوني ستر ګو دې و خوړلم چور
ته دلبر يې، که قاتل يې، که تور بور
هر خندی دې زما له عمره سره رنځ شو
خال دشو نډو دې دسوي زړه ناصور
ته مې ويني تويوه پروا يې مه کړه
زه پيدا يم له ا زله هسې سور
چې نه سوی وي او نه دا غ وي عاشق نه دی
هر سرباز به يو نشان لري ضرور
ما په خوب کې مچولې پښيمان شوم
عاشقي له سړي يو سې سم شعور
بې له عشقه ژوندون خو شې څو سلګې دي
يا يوه لوبه چې نه رن□ لري نه نور
څو مره پراخ دی دود او دين دعاشقانو
ورته يو دی که ګلزار دی که تنور
زه به سر له خپله ياره قرباني کړم
پرې به نه ږدم خپلې مينې کې قصور

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلا ب را روا ن دی

را روان به موج خون شي زه پوهېږم
حاکمان به سر نګون شي زه پوهېږم
د وطن دهر ي لوټې په خاطر به
هر زلمی لکه مجنون شي زه پوهېږم
کوم ارمان چې دمزدور په زړه کې خوځي
په وطن کې به قا نو ن شي زه پوهېږم
سل فرهاده يې په هر کاڼي اخته دي
دا وطن به بېستون شي زه پوهېږم
ماتې او ښکې به په ستر ګو دمجنون کې
تالا بو نه دجيحون شي زه پوهېږم
دا دنن ورځي زمری چې موږ ته ګوا ښي
پمن سپی به دېرون شي زه پوهېږم
اوس ويده بازان په غرو کې را ويښېږي
تسلي به مې جنون شي زه پوهېږم
داچې زه يې ستومان کړی دتيارو يم
دغه شپه به سباوون شي زه پوهېږم
لمر به خور شي دشپنو په تيارو تالو
بر يامی به زموږ يون شي زه پوهېږم
دا دخان له لاسه وران او ويجاړ کلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زیر کښنو به کمون شي زه پوهېږم
داوطن چې ستمگرو تحقیر کړی
انقلاب به یې مضمون شي زه وهېږم

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

غزل

څومره لوی عذاب دی دعشق اورته زړه نیول
اورته زړه نیول اورقیبانوته خندل
هر چېرې چې جگه کړي خوبان ناره دستې
ندی دود دعشق دخپلي وینې سپمول
نه اخلم په عشق کې زه له چا کسات دسولو
نه ځي له جامو وینې دبل په وینو ولل
زه یې دغمونو په اورونو کې لاهو کړم
ځکه مې تمامه شپه په اوښکو کې لمبل
زما زړه دغمونو یو ناپای آتشفشان دی
نه یې شته بل کار بې له اورونو غورځول
زه به له دې اوره خپل داوښکو امېل جار کم
نلرم افسوس دی له دې پورته بل بدل

کابل ۳ر۹ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرداب

دچا اوښکې، دچا آه، دچا خونـــــاب دی
را روا ن مې په خبرو کې سېـــــــلاب دي
په موجو يې لنگر مه ژده بې خبــــــــــره
گوره پام که دا ساحل نه دی گرداب دی

پرغلو شاهدان

دامو ټري،داباغونه،داقصـــــــــرونه   داپه وينو آباد شوي تعميـــــرونه
دابه وسپړي يوه ورځ دخلکو مخکې   دچا غلا،دچاتيري،دچاظلمونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوښکو سېلاب

عشق په لېونتوب کې واک د سر را څخه يو ووړ
زړه مې په ګردش کې يوه نظر را څخه يـــو ووړ
زهد مې سپر که د هوسيو هوســــــوتــــــه
چا دستر ګو جن□ کې دا سپر را څخه يـــو ووړ
صبر مې پالن□ کړ د هجران په اوږدو شپـــو کې
اوښکو په سېلاب کې دا بستر را څخه يـــو ووړ
ما وې د زړه ور به ښايسته وو ته خلاص نکـــړم
نجونو په مستۍ کې د زړه ور را څخه يـــو ووړ
زه آزاد مارغه په لوړو غرو به الوتمــــــــــه
غېشو د ښو يې بال او پر را څخه يـــــو ووړ

غزني ....

لنډنۍ ټوپۍ

موږ و ې د لته دې سو کال وطن ودان شي   د پېړيو خارستان دې ګلستان شـــي
ټول کامونه دې ګلان د دې بستـــان وي   دا وطن دې سم آزاد افغانستان شـــي
ولس دې خلاص شي د فرن□ له چاکرا نو   دانګرېز صوبه دې بيا پښتونستان شـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لند ني ټوپۍ په سر پنجابي راغـــــی   وې دا سيمه بايد ټوله پاکستان شـــي
دا يوهوډ دی دلندن تغيير به نشــــي   بايد لري له نقشې افغانستــــان شي
ټول افغان ملت په يوه ژبه ناري کـــړي   دا محال ده مگر ټول جهان ويران شي

د ښځې ژړا

مه مې خندوه نارينه نه يم دخندا
زه يوه ناره يم دغمونو د دنيا
ستا په زندانو کې مې پېړۍ پېړۍ ژړلي
نشته راکې توان نور دغمونو د ژړا
زه دژوند جوهر، دعشق ډيوه، دانسان مورومه
تا کړمه نانوکه دشيطان دمشغولا
کله دې اسيره دځنځيرو کړم دزرو
کله دېکړيو کې بندي کړم دطلا
دا زما په لاس کې کړۍ نه دي اتکړۍ دي
زما دغوږ لښتۍ دوينځيتوب دي برالا
زما دسرو پېزوان دغلامۍ دذلتونو
زما دغاړې هار مهار دظلم دی دتا
ما دآزادۍ يوائې نوم دی اورېدلی
ژوند مې شو لوگی د دې عنقا په تمنا
زه په ټول تاريخ کې ملعبه ستا دشهوت ومه
يا يوه تحفه دستمگرو درضا
کله به چې خرڅه شوم نانزکه کنيزکه وم
ښې به مې شوې ماتې هرظالم ته په نڅا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري له همځولو، له وطنه، له ملګرونه
ستر ګې به مې پوچې کړي غمونو په ژړا
لاره دهوس کې هر فاسد دپټکي ګل کړمه
ځای کې دعزت بيا بې عزته دهر چا
ستاشوه ، اميري شوه، که ميري شوه ، که خاني شوه
زما شو، که آفت شو، که ذلت شو که بلا
اوس راسره مات کړه دتاريخ دا ځنځيرونه
ايسته که له لاري تور دامونه دجفا
زه دانسان مور يمه، درنه يمه، آزاده يم
دا دبندګۍ زولنې لرې که له ما

کابل ۱۶ر۱۲ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه ددلبر زما په سر لوبې کوي
زړه یې رانه وړی په ځیګر لوبې کوي
زه یو بندیوان دتورو شپو دژوندانه وم
زما په تورو شپو باندې سحر لوبې کوي
کله چې یې شور د خندې خور شي په مستې کې
زما په سړه وینه کې شرر لوبې کوي
هله چې له سپین مخه چاپیر که هار دزلفو
تور وربځ خوره شي او په لمر لوبې کوي
داسي څپه نشته چې دعشق هوس یې نه وي
شور دلېونتوب په بحرو بر لوبې کوي
زه آزاد مارغه وم ترا نې به مې ویلې
عشق مې اوس په بڼو لو وزر لوبې کوي
هر چیرې چې جګه کړي لایق پیاله دمیو
یار په جام کې ویني په ساغر لوبې کوي

کابل ۶ر۹ر۱۳۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

درستم لار

نیمه شپه راوخته کوټې ته یوه نجلۍ
پا که لکه ګل اورمنده لکه هوسۍ
ملا باندې یې ځوړنده دڅڼو توره توره
شونډونه یې سره بریښنا خوره دخونکارۍ
نبض دځوانۍ یې خوځاوه کمیس په تن کې
هسې چې بهیږي سپینه وریځه په سپوږمۍ
تي یې په زانګو داوسېلو کې ښکته پورته
هسې خوځېدل لکه په موج جوړه هیلۍ
غېږ یې پرانستلې لکه ګل دسبا باد ته
خوله یې له خندانه ډکه کړې وه مستۍ
ستر ګو ته یې میو و ور کړی رن□ دوینو
لیږ راغونډې شوې ،تنګې شوې، خند نۍ
راغلله ورو ورو لکه درنه بیړۍ ساحل ته
تللیې له خپل واکه مستا نه او لېونۍ
ورا نه له خندا شوه وې یې ګوره لېونیه
نه به تل ځواني وي،نه شراب او نه شهۍ
وتړه کتاب شیشه راواخله دشرابو
ځغلي زه یې وینم یو په بل پسې ګړۍ
نیسه مې په غېږ کې هسي نه چې خوب مې یوسي
وړی رانه واک دی دشرابو بیخودۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په شر مېدلي آواز وويل افسوس دی
نلرم توفيق ستا دلبانو د گرمۍ
زه دو چو دښتو لمر وهلی پونده يمه
چېرې وچ اغزی، چېرې د گل تازه غوټۍ
شرم راته برېښي چې دې خوله په شونډو کېږدم
خاري مې د ولس ستر گې لا يوه گوله ډوډۍ
زه لا روږدی نه يم په محفل دښاپېريو کې
خېژي مې له زړه نه لا فرياد دغريبۍ
نه ښايي رستم ته چې روان شي دمجنون په لار
زه يو مبارز يم چېرې زه چېرې شهۍ

توکيو ۱۵ر۱۰ر۱۹۶۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان پردیس په کاباره کې

مست شو یو افغان د «توکیو» په کاباره کې
غېږ کې یې یوه پېغله لکه پاڼه د گلاب
سر یې لگولی و دده په سینه باندې
زړه یې و سپارلی هوسوته دشباب
ده یې په دوو تیو لگولې وې منگولې
ښنی یې قمار کې هم جنت و هم ثواب
منځ د کاباري کې یو محشر و دنڅاوو
ځني نڅېدل، ځني لوېدل، ځني خراب
تاو تر سپینو متو حریرونه دلوگیو
تاو تر سرو شرابو تور سیخونه د کباب
شپه به نیمایي وه چې وریا د شوه خپله مېنه
ونغاړه دردونو، تې چا پیر شو اضطراب
غوږ ته یې نیږدې شول بیا دلوږي فریادونه
یو وړه اند ښښنو تر ښنه نښه دمی ناب
ج□ شو له خپل ځایه نجل یې پر ښنوده مستۍ کې
ورک شو تر ښنه لوری د حساب او د کتاب
سترگې یې د او ښکو سېلابونو کړلې پټې
یو وړله د مینې دنیاگۍ تر ښنه سېلاب

توکیو ۲ر۹ر۱۹۶۳م

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

اې دجاپا ن خلکو ماراوړي پیغامونه دي
ستاسي جزیرو ته زما دغرونو سلامونه دي
پورې له بحرونو، دا شیا دزړه په خونه کې
اوسي افغانان ترېنه تاو شوي اوچت غرونه دي
داقهرمان قوم اوږد ماضي لري ،تاریخ لري
ډک یې له میړانو دهر عصر کتابونه دي
چا چې پورته کړیې په اشیا کې دتېري توره
دوی ترېنه غوڅ کړي ورمېږونه او لاسونه دي
زړه یې دزمري،نظر دباز، یرغل یې تندردي
وړي فاتحانو ترې لحد ته ارمانونه دي
خاوره دغیرت ده ترېنه جار شمه لوګی شمه
ثبت یې په هر ګام کې دتاریخ انقلابونه دي
ماله هسې خاوري دجاپان غیرتي ولس لره
ځان سره راوړي دوروري تازه ګلونه دي
دا ګلونه څه دي دوروري برابری بوټي
دا دافغانانو ددې عصر شعارونه دي
موږ له نړیوالونه دوستي غواړو وروري غواړو
ځکه مو پرانستي هرملت ته دزړه ورونه دي
شرم دی انسان ته چې جنګېږي له خپل وروړ سره
هر ځاځکي دوینو کې فتنې دي، آفتونه دي
واړه سره یو دي، سره وروڼه دي ، ملګري دي
ټول بشر یوه ونه،ملتونه یې ښاخونه دي

توکیو ۲۸ر۸ر۱۹۶۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او سلامونه

والوتمه والوتم ، دغرو له څوکو والوتـــــــــــم
راغلم دڅپو او توفانو سمندرونوتـــــــــــــــه
ستر جيحون مې پرېښودچې ټکرې خوري له غرو سره
ځان مې که گوزار دسمندرو ټکرونـــــــــــوته
زه وم الوتونکی دکمرونو، لامبوزن نــــــــــه وم
باز ومه دغرونو توفان راوړم دريابونو تــــــــــه
نه لري او نه لري دغرونو نښه نه لـــــــــــــري
هر څومره چې ځير شمه اوږدو دساحلونوتـــــــه
هره ورځ فوجي ته رسوم دهندو کش ســــــــلام
وړمه دلويانو پيغامونه پيوندونوتـــــــــــــــه
يو وخت کې غوړېږي دفوجي او هندو کش گـــلان
يوبه سم گلونه دجاپان خپلو گلونــــــــــــوته
جوړې به غونچې کړم دفوجي له سلامونونــــــه
کې به ږدم غونچې دخپلو غرونو قدمونوتـــــــه
يوبه سلامونه دبزگرو شم بزگـــــــــرو تـــــــه
گوا کې درناوی دپاکو زړونو پاکو زړونوتــــــه
جوړ به دگېشا دزلفو تار نه ربابونه کـــــــــړم
وبه ښيم دود د ولسونو ولســــــــونوتـــــــــه

توکيو ۲۵ر۸ر۱۹۶۳

دجاپان سباوون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جا پان باندې چې خور شي سباوون
زما له زړه نه را چاپېر شي موج خون
هرې خوا ته چې خوځېږي دلمر لونې
لار وهي زما په زړه يا په لړمون
نه په دود د سره پوهېږو نه په ژبه
نا هيلي ده ثمره زما ديون
ما وې نن به ګوندې راشي زما کورته
سره پوه نه وو راغلې وه پرون
پاس په ستر ګوبه مې کېنوي که پوه شي
جا پانۍ زما دمينې په جنون
دلته لري دجا پا ن په جزيرو که
را چاپېر دی غم دخلکو دژوندون
يا به سر وربانده کېږدمه پوهېږم
يا به ودروم په پښو ويده پښتون
له ځيګره مې دوينو فوارې ځي
چې را ياد شي خپل ځوانان هغه جبون

نيکو . جاپان ۱ر۹ر۱۹۶۳

انتخا ب

په لمبو لمبو اورونه دشبـــــــــا ب   را کې مړه شول د هوډونو په حساب
ما هر څه له خپل وطنه قربا ني کړل   هم دغه و زما دعمر انتخـــــــــا ب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هېر کړه

ما وې نجلۍ لیږه ستنه شه ځکه
خدازده چې بیا سره پیدا کودلې
د ګولو څانګه را کږه شوه په ما
په سوې سا یې ویل ولې ولې ؟
ما ویل با زیمه د لوړو غرونو
آخر به الوزمه پوه شوې ګلې
زه یم دغرو د دریابونو نه یم
بېځایه مه کوه دا هلې ځلې
دغم وریځې پې خورې ورې شوې
لکه ما شوم یې راته وژړلې
ته خو به والوزې د غرونو به شې
چاته پرېږدې دغه ما غمځپلې ؟
ما ویل هو دژوند تقدیر دي دغه
غم دمردانو ، مرد دغم دی نجلې
زه یم دغرو دسمندر به نشم
څه وکم ببلې دي دبرخو تلې
رانه چا پېر دي دوطن خوبونه
دغرونو مینه مې دو کارې ولې
زه هم، وطن لرمه ولس لرمه
ماته په لار دي ډېرې سترګې هلې
وزر مې سوځي دپرواز په هوس
ګرزېدی نشم اور مې اخلي تلې
هېر که ما هېر که ، لکه هېر خوبونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدا زده چې بیا سره پیدا کو دلې!

توکیو۵ر۱۰ر۱۹۶۳

اې زما ورانه وطنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سوچي(۱) په ساحلوکې را په یاد شوې په فریاد شوم
اې زما بد مرغه ولسه ، اې زما ورانه وطنه
دلته ژوند دی ، دلته خوند دی،دلته شور، دلته نشاط دی
حوري گرزي ډله ډله، هیڅوک نشته بې مینه
په دې ښکلو ښکلو سیمو دانسان لاسونه خوځي
غرونه شنه ، باغونه سره دي، ټوله ځمکه ده چکنه
هره پېغله چې تېرېږي ، یوه لیلاده یوه دنیاده
که را غبرگه یوه وږمه شي ، ته وا راغله له ختنه
تور دریاب لونې ځگونه ، ساحل اخلي ټکرونه
سپین مرغان ور باندې ښوري،شنه فضا ور باندې پلنه
د دریاب دزۍ په شگو پېغلې نجونه کتار ناستې
هسي لامبي لکه بطې زده یې نه وي الوتنه
هر یو موج چې را پیداشي ،سر را ج□ کړي بیا په شا شي
څپې تللي دي له واکه، کړي د نجونه گوډنه
څوک لمبېږي، څوک نڅېږي، څوک خواله کړي یو تربله
څوک را گرزي په باغونو، څوک گلان وړي له چمنه
د تمام ساحل دپاسه ، د موزیک څپې خورېږي
ځوان روسي کمپوزر وړی دامیدان له بتهوفنه (۲)
په فضا کې یو ځای شوی بوی دعطرو له شرابه
په څپو کې یو ځای شوی تور دریاب له سیمین تنه
څوک ړنگېږي، څوک جگېږي، څوک جوړه ځیني یوائحي
دچالېڅه، دچا غاړه، دیوه لاس د بل لمنه
دچا شونډې په شونډا نو، دچا زلفې په چشما نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي ده ، کامراني ده ، څوک له چانکه پو ښتنه
مگر زه غریب تنها یم، نه نخیرم، نه څوک بیا یم
نه د کاریم، نه د ښکار یم، نه مې زړه شته نه مې ینه
که نیشه شم که گو شه شم، را یا دېږي درته سوځم
درته سوځمه در جار شم ، اې وطنه بې څښتنه
دسوچي دگلو سور رن□،سرې لمبې دي را تاو ېږي
نه آرام شته، نه قرار شته ، په گرزا په کېناستنه
زه دکوم زخم دوا شم ، زه دچا په تسلا شم
ستا په کار کې واک وتلی، هم له سره هم له تنه
نه چا بوټی درکې شین که ، نه چا جوړ درته ماشین که
حاکمان کوي حکمونه، تاجران کوي شکونه
په ځنځیرو يې تړلی، په سمومو يې لړلی
دود دې وزي له چمنه ، څوځ دې خېژي له سمنه
په کابل او په زابل دې ، دنفاق اورونه بل دي
لور خپل مور ته په زړه غله ده ، زوی له پلاره کړي وهنه
څوک ناروغه څوک په لوږو، څوک په وررږو ، څوک په سپږو
ټول ژوندي دې بې پرتوگه ، واړه مړه دې بې کفنه
نه ورشو شوه دشنېلیو،نه پټي شو ل د لښتیو
نه شپونکی موړ شو په غوښو، نه بزگر موړ شو له نغنه
ستا دپاک آسمان دلاندې، ټول جهان ویران ویران دی
ټول جهان ویران ویران دی، زه به کومه سمومه
زما دې لوړه وي په مینه، دافغان په پاکه وینه
نوی زړی به رسیږي ، زما په وینو به شي ونه
گام به واخلمه میدان ته، سر به کېږدم امتحان ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لورې به در ځمه ، که شي لار دستنو ستنه
ستا ويده به را بيدار کم، ستا لار ورکي به په لار کم
ستا دغرو ويده با زان به، را اوچت کم له دمنه
اور به بل دآزادۍ کم، بيا په خپله به پتن□ شم
خپل ژوندون به ترې قربان کړم خود به کړم دعشق مننه
ترهغو به لاس وانخلم ځو په غرو کې دې رڼا شي
اې زما غريبه ولسه ،اې زما ورانه وطنه

سوچي ۱۱ر۶ر۱۹۶۴

(۱) دتور سمندر گي په غاړه دروسيې يو ښار
(۲) بتهوفن (۱۷۷۰-۱۸۲۷) دجرمني دکلاسيک موزيک يو ستر مصنف .

مايا کوفسکي (۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مسکو کې د گور کي د کوڅې خوا کې
مایا کوفسکي در ېد لی لکه غر
ملتونه د شورا ورته ولاړ دي
غوږ ولی ستر مسکو ورته وزر
خپل هدف ته هسي ځير دی ته به وا یې
په ښکار نښتی دی دوږ ي باز نظر
هو مره د روند هو مره ډاډه په ځای ولاړ دی
لکه و نیسي خو شحال ختټک خیبر
چې کلونه څو تېر پړ ي دی لو يېږ ي
زمانه ور باندې نلري اثر
پخپل يون کې يې آسمان له گروې و نیو
له تقدیر سره يې و وا هه ټکر
په حرمت مې مغزی هیچاته کوز نشو
مگر ده ته مې کوز پړ ي مغرور سر
په عالم کې يې دسولې پیغام خور که
ورور ولي ته يې را وبا له بشر
مگر ته اې ستر ا نسا نه، اې شاعره
تابه ستايي څو شاعر شته څو اثر
څو دنیاوي ستا پیغام به ژوندی ساتي
ستا اشعار ، ستاسرودونه، ستا هنر

زما له زړه را اچتېږ ي داچې وایم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما یا کوفسکي دریډ لی لکه غر

مسکو ۳ر۷ر۱۹٦۴

قلندر شاعر

بیا دزماني ډمې اخیستی نوی چن□ دی
لاس کې یې نیولی دبادې په ځای کې بن□ دی
بیا په غرو رغو باندې خور شوی دبهار نسیم
غوږ نه مې چاپېر دجنکو دزلفو زن□ دی
چاباندې چې لګې دراتلونکې پسرلي نسیم
دغه زوړ جهان یې دزندان په شاني تن□ دی
سین چې له ډبرو سره سر وهي په لاره کې
ښیې په ښکاره چې حرکت پخپله جن□ دی
زه د شلم قرن قلندر غوندې شاعر یمه
زما بوسه په ټولو جنکو باندې قلن□ دی

کابل ۲۵ر۱۲ر۱۳۴۵

د سبو پېټی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره کې موټر په یوه بېوزله ماشوم راغی
ووا هه موټر له ځایه لس گزه گزار شو
ودرېد گړندی لکه خوني لېوه پسه ته
راغی ترافیک یو څه مبلغ ته تمه دار شو
یوه شېبکې وروسته ماشوم خلاصې کړلې ستر گې
ودرېده ،بې واره پـــه ژړا او په کوکار شو
ما وې گوندې ژاړي خپلو وینو او زخمونو ته
ده نا څاپي پرا نیستلې شونډې په گفتار شو
څه شوه خدای دپاره هغه زما دسبو غوټه
پلار به مې پې مړ کړي که خبر زما په کار شو
کله چې یې ستر گې په پا شلو سبو راغلې
هڅه یې ور وکړه بیا په ځمکه را گوزار شو
وې ربړدېدي گوتي په خاپوړو ور نیږدې شو
غېږ یې ترېنه تاو کړه په سبو باندې هوار شو
وینې یې لنبتی شوې په ماشوم صورت یې راغلې
توی شوې په سبو ، دسبو پېټی پې خونکار شو
ما چې په ژړنو ستر گو ولیده دا لـــــوبه
زړه مې له نړۍ او نړیوالو نه بېزار شــــــو
یو په بېکسۍ کې وږی مري دموټر پښوته
بل په بېکسۍ کې خلک وژني او سالار شو

اې په زرو مستو لیږ راکوز شئ چې دا فقر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسي دچړچو په قيمت خلکو باندې بار شو

کابل ۱۵ر۸ ۱۳۴۳

له زماني سره يو ځای

تښتي شپې او ورځې زېږي نوې زمـــــانې
ځغلي زما له خولې ور سره سمې تـــــرانې
لېږم له هر گام سره لښکر د ارمانونـــــــو
ساتمه را تلونکو ته درزم نشـــــــانې
لوبم لکه باد دسباوون ديار په زلفـــــــو
غواړم ماتولو دځنځير ته بهـــــــانې
هر آواز چې ج□ شو دمر دانو له مرۍ نـــــه
رېږدي يې له زوره زړې شوې بتخـــــانې
را شئ چې د ميو دريا بونه را روان کــــړو
نوي يا را ن نه مستوي دغه ميخـــــانې
ځغلم د زمان له قافلو سره په مخـــــــه
ودي کړي رقيب څه يې چې خوښه وي کانې
سر که رانه پرې شو مابخشلی دی په جن□ کې
نکړي سربازا ن له د ښمنا نو نـــه مـــــانې
لري کړه صيا ده داعبث دا مو نه لـــــومي
زه يرغلي بازيم روږدی نه يم پـــــه دانې
هرې زلزلې سره په غرونو دوطـــــن کې
زما د زړه له اوره پورته کـــــېږي زبانې
مه يې وېروه لا يق دسر په سودا نـــــدی
هسې خدا يږوغواړي سر بازۍ ته بهـــانې

کا بل ۲۹ر۹ر۱۳۴۵

بولله دپسرلي هر کلي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونو باندې پلنې شوې وريځې دنيسان
مځکې باندې اورې مرغلرې دباران
مستشول بيا چړونه په نغمو کې دزر کانو
خوځي کتارونه بيا دزانو په کسمان
هره ترانه چې د درياب له څپو وزي
پو کړي په بېځانه دنيا گۍ کې نوی ځان
خاندي په ډېرو څراغونه دلاله
وزي له سپېرو خاورو گلونه دريحان
سپين گلان په شنه مرغه کې بربښي زما له ستر گو
شپه کې دمستط ده شنه اسانکې کهکشان
هر څاڅکی دوينو مې لمن لمن گلونه شول
رگ رگ کې مې خوځي دشعرونو بلبلان
وربځې چې کتارې شي دغرو په ديوالونو
ته وايې چې خوځي په افق کې سپين وښان
شور چې شي دتالندې غوړوته هسې رسي
ځغلي په اسمان کې يرغلگر جنگي اسان
سم شول په سارا باندې دگلو چپاوونه
وخاته په تړو دريدي گلو سپايان
غشي دلمر اوري له کړکيو د وريځو
شنې زرغونې واخيست له رستم څخه کمان
جوړ کړل پسرلي له نسترن نه سپرونه
وايسته له تېکې سوسن توره داحسان
وربځې په افق کې سرې سکروټې شوې داور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاو شوه استالف نه سره لمبه دارغوان

سپین د واورې الوزي دغرو له سر او ږیري

زوړ چونغر بدل که لمر دمینې بیا په ځوان

تالو کې خورې شوې دشپونکي دشپیلي څریکې

بولي طبیعت ته گوشه گیره شاعران

رسي دبزگر ستومان زړ گي ته نوې دمه

خوځي په رگو کې دشپانه نوی ارمان

او ښکو دباران ته دبرېښنا خوله خند نۍ شوه

زوړ جهان تکرار که داضدادو امتحان

ویلي الماس څاڅي دتاکو له غوټو څانگو

گلو ته نذرونه دشرابو وړي رزان

ته اې زما یاره ولي گرزې لري لري

راشه چې سیندونه دخنداوو کو روان

زه به دخپل زړه بلبل راضي کمه چې در شي

خیر که په سینه باندې دې رپي دوه بازان

جار به دا بلبل ستا دبازانو تر مستۍ کم

جوړ به بل دده له فریادو کمه جهان

وخانده چې وسپړي غوټۍ ماشومې شونډې

وناڅه چې مست شي هم زمین او هم زمان

ما باندې خوره که یوه خیمه دتورو مشکو

یو ځلي خواره که په پالن□ زما زلفان

زړه که دې دښکار مینه لري زما دلبره

غشي دبڼو زما سینې ته که نشان

مه گوره او بو کې هسي نه چې ستا له مخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوبه زما دمينې دنيا ګۍ شي په توفان
ماله دې ساړه قالبه وباسه دور ځو
مست مې که، بېخود مې که،قربان مې که تر ځان
شور راکه، ګداز راکه،قدرت دسربازۍ راکه
ماته هم طبيب شه، هم دارو شه، هم درمان
ومې منه،زړه راکه او يار دتورو شپو مې شه
مى شه، پيمانه شه، زما تن شه، زما ځان
ومې سوځه،ومې رټه، خاوره دساراmې که
کاشکې سپېلنى شم او له تا شمه قربان
ګل مې که، بلبل مې که،شانه دخپل سنبل مې که
او ياره ! له خپلې بېدردۍ يمه ستومان
داسې بېدردي چې سوځي سوځي مې هلهو کې
داسې بېدردي چې سړوي زما فغان
داسې بېدردي چې زما له مينې سره لوبي
داسې بېدردي چې زغماى نشي عاشقان
يو ځلي دې ستر ګې زما په زړه که هسې خښې
واورم فرياد ونه کې دننه دانسان
هله به بيا وبولم دژوند خوږې سندرې
وبه شرنګومه جرسونه دکاروان
سمه به ګرمي کړم دنغمو په مړو ايرو کې
مست به کم سيندونه سپېره غرونه به لړزان
ور به ماتو زړونو ته پيوند کمه دهيلو
ور به مړاووهيلوته ګرمي کم جاودان
متې به مې روغي کم له تيږو دپولادو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به حادثو ته کم داو سپنې سندان
دې لو ځو پټو کې به خواره دعشق ګلان کمه
خپل ښکلي وطن ته به جهان کمه حيران
شپوله به د ګلو په عطرو کې لېونۍ کمه
ببل به کم دوريو له رمې ځخه لېوان
اوري به خوښي له کاڼي کاڼي ،بوټي بوټي
سم به شي له هيلو دزلمو سره زمان
يو به سي سيندونه له دې غرو سمندرونو ته
زموږ د وروروليٰ او ديووالي داستان
مست به سمندر شي له تودو بشارتونو نه
و به نځوي په تورو تلو کې کبان
بيا به دځپو هاتيان وروليٰ په غېږو
و به خوځوي زموږ په فخر کې توفان
هله به وما ناکامه او ښکې مرغلرې شي
هر داغ دسينې به مې ياقوت شي درمان
هره ترانه چې دلايق له خولې نه وزي
وا يي حماسه دعظمتونو د افغان

کا بل ۷ر۱ر۱۳۴۱

بولله دوطن په ماتم او پرتم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیگا خوب کې را ښکاره شوه دخوشحال د منهو سیمـــــه
له لېمو نه مې روا ن شول په ځپو ځپــــو رودونـــــــه
اورا خیسی و شنبلیو د مردان په پولـــــــه پولـــــــه
اوربدلې ترې سکرو تېې، جګېدل ترېنـــــه دودو نـــــــه
دپنجاب له تورې خولې نه، شنې لوخړې غړو سکه غړو سکه
تو یېد لې پېښورته ، وې یې نیســــــه اې پښتونـــــــــه
هره ونه فریادي وه، چې زه سوځمـــــه زه سوځـــــــــم
له هر وره هرې کړکۍ نه ، چاپېر شـوي وو اورونـــــــه
دوطن په شنه لمن کې ، په هر باغ او هـــــــر چمـــــن کې
بهېدل داور سینونـــــه ، جوړېـــــــد ل کې تنـــــــرونه
دپښتون په برخه جن□ شو، خپل وطن ور با ندې تن□ شــو
دننګیا لو په کـــــور راغلـــه ، د لـــــو ټمـــارو چپـــاوونـــه
دمیر ویس مرۍ ته لاړې ، د ګر ګین خوني منګـــــــــــولې
دغوټۍ هیلو ته سیخ شول، دخزا ن ســـــــاړه با دونــــــــه
دایمل په غیرت خاندي ، دپنجاب دغلام سترګې
دبا با له نغري باسي دپښهون عصمتۍ جونه
دلنډي له سینې وزي دغضب تکې سرې کوکې
دخیبر په زړه کې ابشي دپېړیو کساتونه
دپامېر په ځوکو ځاځي دالماس له تورو لوښکې
بله نشي له دښمنه ماتوو به غلافونه
دهېلمند دځپو وښې، له غضبه ګوښې ګوښې
سره ځغلي لکه وربځې، سره اوړي لکه غرونه
ابا سین چې لاا سیر دی، پښه تړلی په ځنځیر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس تر زغرو لاندې ناڅي، جقوي تور ځنځیرونه

دابه کله پای ته رسي داومونږ دپیغور عمر
دا به کله رالنډیږي دا زمونږ دکور غمونه
دا به کله رانړیږي دغلیم دظلم بارې
دا به کله پورته کیږي دا زمونږ سره بیرغونه
دا به کله پای ته رسي د پښتون ناپایه چیغې
دا به کله تمامیږي دا کیږدۍ ستړي مزلونه
دا به کله پای ته رسي دا زمونږ دخلکو منډې
دا به کله اوچتیږي دالویدلي ټیټ سرونه
دا به کله راپاریږي دا زمونږ دغوسې تریخې
دا به کله راپاڅیږي دا زمونږ خره غیرتونه
دا به کله راټولیږي، تر وطنه به جاریږي
دا ددښتو دلمر سوي،دادغرو رغو پسونه
څو به دغه تور پنجاب وي، زمونږ په وینو به سیراب وي
څو به دوی وي او حکمونه، څو به مونږ او زندانونه
څو به دغه مودودي وي، ورسره به مردودي وي
څو به داملا او ملونه ، څو به دا دم او دامونه
څو به دغه پیښور وي ،پښتنو ته به سقر وي
پنجابي ته به جنت وي، پکې جونه او جامونه
څو به دغه اباسین وي ، له غمو به یې زړه شین وي
څوبه دې جنګې خیبر ته ور په بر خه وي شرمونه

اې دلو ننګو ککرو ! چیرې خاورې شوئ دخاورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خو شحال په شنا ختو گرزي داور نـ□ دزوی اسو نه
دتاریخ میړني چېرې؟ تېغ یې کوم ، لښکرېې کوم دی
دافغا ن په نامه چېرې ، هغه ځغا ستې او ننگو نه
گر مي تللې ده له لمره ، پښتو تللې له خيبره
په تيرا راخورې شويي، سرې شپې ساړه کلو نه
په دې خاوره کې گرمي وه ، په دې خاوره کې مستي وه
په دې خاوره کې نغري وو، په دې خاوره کې دودو نه
له اټکه تر چترا له اوس ختلې سا له سيمې
نه يې ژو ند شته په هلو کې، نه يې خو ځند ه نبضو نه
ا وس چې دلته کوم پښتون دی، ښه مريی دی ښه زبون دی
نه يې زړه کې عشق دتورې، نه يې سر کې هو سو نه
داچې لوړې يې شملې دي، د کلدارو يې ا سرې دي
دافغان په ننـ□ ځو ك نه کا، نه جنگو نه نه مر گو نه
اوس دبست په تاق کې خوب کا دسارا ستړې گيدړې
دزرنج په شگو نا ست دي دو حشي لېوه پلو نه
اوس دغور په غرو کې ور کې دغوري زمريو ځالې
اوس دبلخ خاورو خوړلي هم يما هم يې توغو نه
دمحمود په ښار خوره ده دتاريخ دمر گ ك بړستنه
نه پيلان، نه يې لښکرې، نه ا رم ، نه يې رمو نه
په باميان دآسمان ستر گې تکې سرې لا له غضبه
د بو دا مخ پسې توږي لا داو ښکو غور ځنگو نه
د چو نغر په لمن ور که د کو شان د دور نښه
موټی خاورې ټول ښارو نه، ځو سکرو ځې ټول قصرو نه
بر دغور دغرو نو غاړې ، بې غروره بې سروره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جام له شرمه ځوړند کړي هريرود ته خپل غوړونه
غرجستان چې ويرانه ده، کې ويده لا زمانه ده
شرمنده لوړو بادوته ، دبا با دغرو سرونه
بدخشان لوړې وژلی، انسا ن وړی، حيوا ن وړی
څه که غرونه يې سره زر دي ، څه که که تيږې يې لالونه
اې آزادو خلکو څه شوئ؟هوډ موڅه شو، نن□ موڅه شو ؟
کوم دي کوم دي يرغلونه، چېرې چېرې مرچلونه ؟
کله کله به ناره شي ، تکه سره به تاتره شي ،
داتڼک لمن به سره شي او آزاد به شي مريونه ؟
دا جنگي مارغان به چېرې ، خوروي دبري زيري
دا آسمان به کله پوښي داورونو درمندونه ؟
دا به کله راڅرېږي دغضب دتوفان وريځې
دا به کله ترې اورېږي سرې سکروټې تندرونه ؟
دا به کله کاڼي چوي، دابه کله غرونه خوځي
دابه کله تکه سره شي داسمان دا نيلي خونه ؟
دابه کله غېښي ولي تر بريښنا چټکې گوتې،
دابه کله تورې باسي دپولادو مړوندونه ؟
دا به کله لاره وزي دراڼه جهان پر لوري
دابه کله پخلا کېږي رټل شوي ارمانونه ؟

اوس خو وخوځه له ځايه چې داور لمن ته رسي
په نغري نغري دې اوري دپېريو لعنتونه
ستا دتورې باچا خان شو دپنجاب دخندي خلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لا څه ته منتظر يې نور به څه وي ذلتونه
که اورن□ دی که فرن□ دی ، دواړه یو دي، واړه یو دي
که ايوب دی که بوتو دی دهماغه خره غوږونه
توره وباسه له تېکې چې ريښتونی يې باور شي
ستا په نن□ او په مېړانه ، ستا په توره اې پښتونه
هره لاره ورته نيسه ، هره تيږه ورته ښاره
هر ګودر ورته ګرداب که،هره ورځ ورته کلونه
باندې ويې شلوه خېټې، ترېنه ويې باسه سترګې
پې ور ويې ځپه ژامې، پې ورمات يې که غاښونه
سمه غر ورته سنګر که، ناپايا ورته ګودر که
پرېکوه ترېنه لاسونه، غوڅوه ترېنه سرونه
هرقدم ورته درېږه، هره لوېشت ورسره وژنه
چې په مخه ور ادا شي دپېريو تاړاکونه
د کبرونو کنډولی يې تورو خاورو کې نسکور که
چې را پرېوزي له مستۍ نه، چې را کوز شي له جنونه

زه دې خپل وړه ته حيران يم، دې بې وسه وطنپال ته
ته به وا پې اجاره دي ، ددې ټول وطن غمونه
دشاعر زړه خو شاعر وي حسن غواړي شراب غواړي
جوړوي په تصور کې دخپل خوښې جنتونه
کله رغړي پاس په وريځو، دسپوږمۍ دشودو جام کې
يا ديار په توده غېږ کې په سر اړوي اورونه
دشاعر دنيا خو هسې يوه رنګينه دنيا ګۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا په تا ولي را الام شول ټول دردونه او رنځونه

اې وطنه زما تنه دا د تا دميني کار دی
چې را سم يې کړه کوګل ته دا دوينو سېلاوونه
ته زما دعمر خوند يې، ته زما دزړه خاوند يې
ما ګاللي ستا لپاره څه چې دي ټول کړاوونه
ما چې هر چېرې خندلي په مستۍ کې ستا له شوقه
زما خولې ته را سم کړي ظالمانو خپل سوکونه
ما چې تا باندې ژړلي، ټولو سپو راته غپلي
ستا په سر راته څېرمه دي دسپکياوو تعذيرونه
که هر څو په تا ځوربږم له دې ځوره نه مړ بږم
ستا لپاره يې زغمای شم څه چې دي ټول کړاوونه
زما په ټول وجود خورې دي ستا دمينې دلمر وړانګې
زما په پله پله کې بهېږي ستا دمينې شرابونه
ستا نسيم دلوړو غرونو ځان پوکي زما په تن کې
ستا ددښتو د باران بوی مستوي زما رګونه

دا وطن دې تل آباد وي، دا سنګر دې تل آزاد وي
پکې خوځې دې وريځې، کې بهېږي دي سينونه
پکې پلنې دې رمې وي، پکې ډېرې دې ګلې وي
کې دې څرې سورکۍ وښې، کې دې ځغلي سپين اسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دې ښورې دلمر وړانگې، کې دې ناڅې د گل ځانگې
کې دې ځلې رڼې پرخې، کې دې مست وي شنه رودونه
د آسمان خول دې رنگین وي، دبېدیا ځادر دې شین وي
لنگوټې دغرو دې سپین وي، سورانسان سره هدفونه
توره وریځ دې نقا شي کا، مسیحا دې جما شي کا
زمرد دې فرا شي کا، رشک چین دې شي دښتونه
د افق لمن دې سره وي، په دې غرونو دې خوره وي
کې دې الوزي بادونه، کې دې پاتي وي یادونه
دا یادونه د ننگونو، دا یادونه دجنگونو
دا خورې ورې کلاوې، دا اوچت برجونه
دا دسپاندو بوي بېدیا کې، دا دنجونو شور په ورا کې
دا جلگې جلگې ملکونه، دا هوار هوار رغونه
دغه جگې جگې تړې، دغه غرونه دړې وړې
دا بهان بها نده لړې، دا ځپان ځپا ن خوړونه
دا په واورو پټې ځوکې، دغروب دلمبو نو کې
دا ځنځیر ځنځیري غاړې، دغه نېغ ختلي غرونه
دا غونډۍ غونډۍ دخاورو، دا پوټې پوټې دشگو
دغه ځوړې ځوړې تیرږې، دا پوړۍ پوړۍ کمرونه
دا دتالندو سندرې، دبرلیو مــــــــرغلــــــرې
دا ببر ببره بوټې، دا حشي وحشي گلونه
د سپوږمۍ په ښکلې شپه کې، دچوپیاوو په سینه کې
د وښانو کاروانونه، دشپېلیو آوازونه
دغه شنې بخملي ښېځې، دا په غرو ځپرې وریځې
دا چمن چمن گلونه، دا رنگین رنگین لاشونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سند رېږي دپوټيو ، دا شفتـــلې د پټيـــــو
دا لښکري دغوټيو، دا بخمل بخمل چترونه
دريدي توفان په راغ کې، د گلاب مستي په باغ کې
دا دنيا دنيا رنگونه، دا دريا دريا عطرونه
دغه ښويي ښويي پرښې، پې خورې دبېښنا کرښې
په ډبرو کې پرقونه، په پرقو پسې ټکونه
همدغه زما وطن دی ، ځما ځان دی ځما تن دی
له ده بل زما اورونه، له ده رن□ زما عشقونه
دی رڼا زما دستر گو، دی طاقت زما دغبر گو
دی زما دژوندون شومه ، له ده روغ زما فکرونه
له ده جوړه زما وينه، زما ژوند او دده مينه
له ده پلنې دا سند رې، له ده پورته دا شعرونه
له ده جوړ زما بنياد دی، هم مې پلار هم مې اولاد دی
ده ويده کړه اجدادونه دی به روزي اولادونه
څوژوندی يم دی مې کوردی، بياچې مړ شم دی مې گوردی
زما تن د ده له تنه ، زما هډ د ده هـــــډونـــــــــه
زه که سايمه که تن يم ، سر تر پايه د وطن يم
زه وطن يم ، زه وطن يم، زه يې سين ، زه يې موجونه
څو همدی زموږه مل وي، دنجات ډېوه به بل وي
دی قوت زموږ دمنډو، له ده ج□ زموږ غږونه
زه همدغه قبله ستايم ، دا لمنځمه دې ته پايم
دا وزر زموږ د هڅو، پې ژوندي زموږه زړونه

د«لايق» دسينې اوره خپل نغري کې لېونی شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودې نه ښوول نړۍ ته، دوطن د زړه داغونه
لا کېږدۍ هغه کېږدۍ دي، چې پې تېرې سل پېړۍ دي
پېځول لا دوزغنو، دکوچي لاهغه خونه
دا انسان باید آزاد شي، یو ځل وخاندي او ښاد شي
دا هېر شوی باید یاد شي، ظالمان شي سرنګونه
لا ګا لي يې له ناکامه، له آغاه تر انجامه
دړانده آسمان ځورونه، دکاڼه حاکم ظلمونه
دغم ځلي باید وران شي، پې ورسم یاغي توفان شي
وحشي خان عاجز انسان شي او هوار شي لوړ ترجونه
دکلا له لوېشتې لوېشتې، شي دزور کمبله ټوله
شي ټا ټوبی دبزګرو، بزګران شي سره ورو نه
دغنمو طلایي سین، دملاک دزړه هلاک شي
یو ځل وخاندي بزګرته دا سور سین سره یې موجونه
دکښتو په سره دریاب کې سمه سا واخلي دا سوی
شپېه وغوړوي لمر ته خپل آزادتن او هډونه
دموګرو په تیاره لار برېښنا وغځوي مزي
په نامېندو زړو خواره شي دامید زرین وزرونه
دبزګر دژوندون ځاله ډوبه ډوبه شي خوښۍ کې
پکې ډک شي تش جامونه، پکې تش شي ډک خمونه
داویرجن ماښام برات شي، داغمجنه ورځ اختر شي
په دې وچو دښتو راشي دشنېلیو دریابونه
دجوار ډوډۍ لنده شي دعزت په سپینو پیو
لېږ روښانه شي لېږ پاکه دپېړیو ره خونه
زیار ایستونکې را بیدار شي، په رازونو خبردار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همغوی جوړوي لارې ، همغوي باسي پلونه
هر پاڅون يې آبادي ده، هرغورځن□ يې آزادي د ه
هرآواز چې رااوباسي، غورځوي تور زندانونه
له دوی بل چېرې چې اوردی،له دوی ج□ چېرې چې شوردی
پې توده فضا دځمکې، پې رانه واړه ښارونه
دوی ضامن دآزادۍ دي، معماران دآبادۍ دي
په دوی گرم سنگرونه، په دوی ښکلي نهضتونه

کابل ۱۵ر۴ر۱۳۵۳

د زردشت دښار پسرلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د بلخ په شنه ور شو کې، دلا له په درمندو کې
ده ور کړې لېونو ته د بها ر سا قي بلنه
بیا بان خوله خوله دی ، د تا زه بارا ن له او ښکو
د وږمو سپېڅلي سین کې، دغوټۍ جامه نونه
غوړولی په سارا کې بهار فرش درنګینه وو
زړه ځمکه ځوانه شویې هرقدم چکن چکنه
دبخدي په کنډوالو کې ګام په ګام د ګلو شور دی
شر نګوي د ګلو پاڼې دعاشق نسیم لمنه
وربځې ګل شي بیا سنبل شي د مار مل دغره په ټنډه
ریدي خېژي په بامونو ، خاټول وزي له دمنه
له رنګین ا فق نه اخلي جا دو ګر ما شام مچکې
په پستو پستو وږمو کې عقل وړي له عقل منه
لمر چې کوز شي ډوبېدو ته ته به وایې د اورتوپ دی
یا عا شق زړه د غروب دی، را وتلی دی له تنه
یا دسرو ګلو له موجه را بعې را پورته کړی
د وفا په وینو لژند خپل یا غي سر له کفنه
ته به وایې له آسمانه اوربدلي سره ګلونه
یا مجنون ده غوړولې په شنبلیو خپله ینه
یا سره توره دچنګېز ده را وتلې بیا له تېکي
چې خوټېږي زړې وینې په بخدي کې لاتر ننه
یا لمبه دنوبهار ده دلاله په اوغلو کې
یا زردشت په سجده پروت دی په سکروټو کې دننه
یا سرې وړانګې له جنته یزدا ن لوني پر ګلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا توی شوی پر جهان دی جهنم له اهرمنه

دسرو گلو شا ته ښکاري د البرز بخملي ناوې

لکه پېغله چې پرته وي دوصال په سره بړستنه

پاس له څوکو را شېوه دي تورې وربځې ړنگې ړنگې

لکه پرې چې ږدي په تیو خورې څنې شل کلنه

په بېدیا کې سره خاندي سپین گلان له سرو گلانو

په باغو کې لاس تر غاړه بنفشه له یاسمنه

شنې غونډۍ په گلو ډوبې ، پې خورې زېړې پټارې

ته به وایې زېړ قیطان دی دپسرلي په شنه چپنه

په دې ښکلي شنه وطن کې، ددې خاورې په لمن کې

کا شکې گل دبیابان وای یا دشنو درو یوه ونه

یا باران دپسرلي وای اوربدای په تږیو ځوځو

جگېدای له هره ځوځه دغوټیو یوه ونه

په دریاب کې یوه څپه وای یا په وربځو کې لمبه وای

دغو مړو ته مې ښوولای د ژوندیو خوځېدنه

جگي جگي ساقي را که، سره اورونه مهیا که

مرور یار را پخلا که ،چې پې وچښو یو څو منه

ورکوه یې ورکوه یې،مستوه یې مستوه یې

خندوه یې خندوه یې، له سپېدو تر ماخوستنه

تشوه دخم اورونه،تودوه ساړه جامونه

چې دا یخې شپې یونسي، سور ارمان له ارمانجنه

چې دمیو په مستۍ کې داجهان لمبه لمبه شي

چې دسرو گلو په سین کې دا فضا شي سره بخونه

چې دسر له سودا خلاص شي سودایي دتورو زلفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دعشق په سوي اخته کا دمطرب سینه دننه
ګوندې نوي کړي تارونه دزاړه رباب په ستوني
ګوندې سر کړي په نغمو کې یوه نوې ازموینه

بلخ ۱۲ر۲ر۱۳۵۴

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library